

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
„Falv” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarélpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 16. szám.

Április hó 16.

A magyar nép útját

katonás rövidséggel, pompásan határozta meg a főméltóságú Kormányzó Ur az Alföldi Bizottság legutóbbi ülésén elmondott beszédében: kevesebbet szabad politizálni és többet kell dolgozni akkor, ha biztosítani akarjuk a teljes magyar feltámasztás előfeltételeit. A politika csak néhány ember számára teremti meg a jobb élet előfeltételeit, míg a munka végtelen ország-utja mindenki számára járható és mindenkit elvezet a jobb, emberségesebb megélhetés céljához. Boldog örömmel, büszke elégtétellel tekintjük a Főméltóságú Ur szavait, a Vasárnap kétvázados munkája legfelsőbb igazolásának. Husz esztendőre a Vasárnap kötelességszerűen csak beszámolt a politika eseményeiről, de minden sorával, minden mondatával a több tudás megszerzésére, több munka és külön munka kifejtésére buzdította a falu népet. Örömmel az teszi teljessé, hogy munkánk nem volt hiábavaló; a falvak, tanyák népe fokozatosan egyre jobban megérezte, hogy nem azok vezetik jó úton, akik az elkeseredés szításával, a bajok hánytorgatásával és minden felelőségeket másokra való háritásával iparkodnak maguknak népszerűséget szerezni, hanem mindazok, akik — mint a Vasárnap is — a szociális igazságtéves követelése mellett buzdító, irányító szavakkal erősítik a nép öntudatát, több tudásra, jobb és eredményesebb munkára való készségét. Hisszük, hogy most, amikor a Főméltóságú Ur megismételte gyönyörű, jelmondatát, az minden magyar szívben megértésre, visszhangra fog találni...

Beszélnünk nyíltan

a szlovák „testvérek” magatartásáról. Szegezzük le, hogy a szlovákok — régi nevükön: tótok — ezer esztendőn keresztül békeességben és a lehetőséghez mért jólétben éltek Szent István Magyarországon; senki soha meg nem

akadt azon, hogy évszázadokon át egyenrangú lakói voltak a Kárpátok medencéjének, úgy bánt velük mindenki, mint testvérekkel. A magyar állam, amelyet tudvalevően sohasem vetett fel a gazdagság, — hiszen ami feleslegünk akadt volna, azt elvitte Bécs — a legszebb városokat a Felvidéken építtette; a magyar közéletben való érvényesülésnek pedig soha nem volt akadály a, hogy valaki felvidéki származású volt. Mégis, a jölelkűnek tartott tótok, — ujabban szlovákok, — amikor husz év keserves megpróbáltatásai után

felszabadultak a cseh „felszabadtók” uralma alól, önálló államiságra törekedtek — német protektorátus alatt. Mi, magyarok, megértettük ezt a törekvést, testvéri szeretettel kísértük figyelemmel a próbálkozást! És mégis, az ideérkező szlovák lapok a legféltlenebb gyűlölködést hirdetik és arról beszélnek, hogy csak az órát várják, amikor visszavehetik mindazt, amit tőlük a magyarok elvettek. Mi nem ütjük meg azt a hangot, amelyet Európa legifjabb és egyik legkisebb államának sajtója használ, csak szerényen fel-

vetjük a kérdést: ezer esztendőn óta a magyar királyság része volt-e a mai Szlovákia, vagy a tótok uralkodtak itt valaha is? A kérdésre adható egyetlen válasz megfelel arra a kérdésre is, ki vett el ebből a földből valamit a másiktól?... És még egy kérdés: ha a magyar uralom valóban elnyomatás lett volna, maradhatott volna-e irmagja is a tót-ságnak ezer esztendő alatt?... Vagy igaz a mondas: Engedd be a tótot, s kiver a — szlovák?...

Félelem és gyűlölet nélkül élni,

ez ma a legbiztosabb záloga egy nép jövőjének!

Teleki Pál gróf miniszterelnök husvétii cikke

Teleki Pál gróf miniszterelnök a fenti címen magasan szárnyaló vezércikket irt két fővárosi napilap husvétii számába.

A miniszterelnök cikkében méltatja a magyar területek visszacsatolásának és a magyar feltámasztásnak jelentőségét, a magyar hadsereg pompás eredményt mutató erőpróbáját és rámutat arra, hogy az emberiség ma folyó hatalmas átalakulása különös feladatot ró a magyarságra is.

Ez a feladat: új ország építése.

A továbbiak során a miniszterelnök így folytatja cikkét:

„Ennek az ezeréves országnak értékei más képbén jelennek meg most, az új országepítésnél, mint régen. Mást jelentenek most Kárpátalja rohanó patakjai s a Tiszát formáló kis folyói, mint régen. Öntözést jelentenek az Alföldnek

és az Alföldön áttérést egy minőségi gazdálkodásra, amely a magyar éghajlatnak Európában egyedülálló sajátosságait és előnyeit nagyszerűen kihasználhatja, vizet párosítva a derűs ég napsütésével, a száraz levegőnek acélezó voltával.

Népsűrűsödést és gazdagodást, sűrűn tömörülő kis otthonokat és kereteket jelentve ősi pusztáink egy részén.

Takarmánytermelést, megszokott takarmányokat, mint a lucernát, lóherét, amelynek termelését, öntözve, gazdagabbá és biztosabbá tehetjük, de új, talán még jobb takarmányfélék termelését is. Es jelentenek ugyanezek a folyók s a völgyzáró gátak, amelyeket oda-

font már rövid idő múlva építeni kezdünk, legelőszőr talán a Tarac völgyében, jelentenek

vízi és villamosenergiát, gyárakat, munkát és megélhető ruszin népiüknek odafent.

Jelentenek, a Tiszameder némi szabályozásával, hajóutat Husztig. Mást jelent ma a hegyeknek bányakincse, az alumínium, különösen a finom kaolin, amelyből a bécsi porcellán készült, a vas, a szén, a kőolaj, amelyeket a modern gazdasági élet keres s amelyeknek egymáshoz való közelsége is, kombinációja a víziuttal, a vizesések energiájával, a lehetőségek sorozatát jelenti. Hozzá az erdő, amelyeket ugyan eléggé elpusztított a husz éves cseh birtoklás, de amelyeket celtudatos gazdálkodással újra fel tudunk javítani, a só, nemcsak a szlatinai, de elhagyott bányáké is, amelyeket modern eljárásokkal használhatókká tudunk tenni.“

A továbbiak során rámutat a miniszterelnök arra a történelmi tényre, hogy a szentistváni gondolat tette lehetővé a később jött magyarság számára azt, hogy bekapcsolódjék Európa életébe, sőt nagy királyai udvara révén vezet

BESZÉLŐ SZÁMOK

Az elmúlt esztendőben 249.741 idegen érkezett Budapestre s a tartózkodási napok száma összesen 824.530 volt. Az érkezések száma az előző esztendő forgalmához képest 10,2 százalékkal, az eltöltött éjszakák száma pedig 9,4 százalékkal csökkent. Ez a külpolitikai eseményekben leli magyarázatát. Ezzel szemben a csonkaországból a fővárosba érkezők száma — az ugynevezett belső forgalom — jelentősen emelkedett. Egyébként az egész magyar idegenforgalom az elmúlt évben 35 millió pengővel javította meg az ország fizetési mérlegét.

szerephez is juthatott. Most újra ez az európai feladat vár reánk, amelyet a háborút megelőző félszázadban elhanyagoltunk. De ennek a feladatnak a betölthetőséghez újja kell születnie a szeretetnek, az újonnan megnyilvánuló ősi bátorságnak és Rákóczi áldozatos, önmagáról lemondó szellemnek.

Forrong ez a világ, a népek, nemzetek egymást támogatják benne, hogy fenntartsuk a békét, de önértékesen tartjuk fenn.

Hatalmas szavu barátaink vannak ebben az Európában, közelünkben, akikkel együtt törekszünk erre.

Erdekünk és örömünk az ő erejük, de öneik is szükségük van a miénkhez. Az erőre magára és a nyugalomra, amelyet a valódi erő, az anyagival párosult lelki erő önzete ad. Reméljük, hogy gyógyítva Európa sebeit, rendezve függő kérdéseit, a megfontolatlanul teremtett ellentéteket és problémákat, sikerül megvívni a világ ez öreg, magasztos alkotásaiban bizteletrémeltő részének békéjét s mindazon nemzetekét, akik ezt a művelődést felépítették. Minden nemzetnek meg volt s meg van a szerepe ebben a fejlődésben és meg is óvhatják a békét, ha *clismerik egymás létjogát, értékét és — hivatását.*

„Félclem és gyűlölet nélkül élni: ez ma a legbiztosabb záloga egy nép jövőjének Európában” — folytatja és fejezi be cikkét a „miniszterelnök.

152 orvost

neveztek ki a Felvidékre

Most történt meg a Felvidék 152 községi és körorvosának kinevezése. A Felvidéken a tisztiorvosi szolgáltatnak ellátásáról már mult év decememberében gondoskodás történt, mert a tisztiorvosokat már akkor kinevezték.

Ez év február havában, amikor a kormány 250 új községi, illetőleg körorvosi állást szervezett és töltött be a trianoni Magyarország területén, a községi és körorvosok létszáma az addigihoz viszonyítva 20 százalékkal emelkedett. Most, hogy megtörtént a visszacsatolt Felvidéknek községi és körorvosokkal való ellátása, az új orvosi létszám a Felvidéken is husz százalékkal lett magasabb, mint a cseh megszállás idejében volt.

Minden remény megvan így arra, hogy a visszacsatolt magyar területen a most kinevezett orvosi kar jól el tudja látni az egészségügyi igazgatás nagyfontosságú feladatokról és a visszacsatolt területek lakossága a szükségesnek megfelelő mértékben fog részesülni orvosi kezelésben.

Amilyen örömdetes, hogy az or-

szág lakossága az eddigienél 20 százalékkal nagyobb mértékben részesül orvosi ellátásban, éppoly örömdetes az is, hogy az egészségügyi kormány-

zatnak ilyen rövid időn belül sikerült a trianoni és felszabadult területek egészségügyi ellátását és igazgatását közös színvonalra emelni.

Magyarország kilépett a Népszövetségből

Csáky István gróf magyar királyi külügyminiszter április 11-én táviratot intézett Avenolhoz, a Genfben levő Nemzetek Szövetsége — Népszövetség — főtítkárához és bejelentette, hogy Magyarország kilép a Szövetségből. Egyben bejelentette a külügyminiszter, hogy Magyarország a Nemzetközi Munkügyi Szervezetnek a munkások helyzetének javítására irányuló munkájában továbbra is részt kíván venni.

A Népszövetség főtítkára a táv-

irat vételét azonnal elismerte és Magyarország kilépését tudomásul vette.

Amikor Magyarország a már hosszú idő óta bomladozó és kezdetől fogva tehetetlen Népszövetségből való kilépését elhatározta és bejelentette, semmi okunk sincs arra, hogy sajnálkozással, vagy éppen hálával gondoljunk erre a talán jószándékkal életrehozott, de a gyakorlatban semmiféle eredményt elérni nem tudó drága és előkelő intézményre . . .

Birtokbavettük a kárpátaljai új határokat

Április 7-én. Nagypénteken szabadtul fel Kárpátaljának az a része, amelyet a magyar-szlovák vegyesbizottság tárgyalásainak eredményeképpen az eddigi magyar-szlovák határtól keletre kapott meg Magyarország. A lakosság lelkes örömjongása és szeretetteljes ünnepelése közben vonultak be a magyar honvédek Remetvasvágy, Ciróka-újfalu, Takasány, Zellő, Zempléni, Szecseke, Nagypolány, Újszabolnok és még több község és falu területére. Mindenütt nagy lelkesedéssel és hálával ünnepelték a Kormányzót és a magyar honvédeket.

A Kárpátalján különben a legnagyobb erővel folyik a közigazgatás megszervezése. A katonai és rendészeti hatóságok elsősorban a népi szükségletek kielégítésének biztosítására tesznek meg minden intézkedést. Megkezdődött és

folyamatban van a kormány által Kárpátaljára küldött kukorica, liszt és más anyagok kiszállása, a kárpátaljai lakosság egészségügyi gondozásának megszervezése,

az iskolásgyermekek tejjel való ellátása, azonkívül a ruszinszkiók munkaadalmhoz való juttatása.

Kárpátalja visszacsatolásának ténye továbbra is az egész világ sajtójában kedvező visszhangot kelt. Valamennyi angol és francia lap el-

ismeri, hogy a trianoni békediktátum súlyos tévedése volt a Magyarországgal szinte megbonthatatlan gazdasági és érzelmi közösségben élő Kárpátaljának Csehszlovákiához való csatlósa.

Megdöbbenő, hogy Szlovákia, amely pedig mit sem tudott volna kezdeni Kárpátaljával, azzal akarja mintegy megtorolni a szerves igazságtalanság jövátételét, hogy

sajnálatos magyarellenes intézkedésekkel veszélyezteti a Magyarországgal által nemcsak felkínált, hanem a gyakorlatban meg is nyilatkozott baráti szellem kialakulását.

A szlovákok tömegesen bocsátják el a magyar munkásokat és mindazokat, akik Magyarországhoz visszakérült vidéken bírnak illetőséggel, kiutasítják Szlovákia területéről, mielőtt azonban az illetők átlépnék a határokat — egészen cseh mintára — kifosztják a szerencsétlen embereket.

Esterházy János gróf, a szlovákiai magyar párt elnöke, nyilatkozott a szlovákiai magyarság helyzetéről s többek közt a következőket mondotta:

— El kell jönnie a fordulatnak, amely reánk nézve csak kedvező lehet. A történelem forgatagában nemzetek pusztultak és veszték el, de a magyar törelten erővel állta meg mindenkor a viharokat.

Igy igaz! Ez a mi erős hitünk is.

hogy a felsőház együttes bizottsága is tegye magáévá a módosításokat.

A javasolt módosítások egyike kivézi a törvény hatálya alól azokat a zsidókat, akik 1939 január elseje előtt keresztekedtek ki, ha őseik 1849 előtt már Magyarország területén laktak és ha kikeresztelkedésük óta husz év eltelt. Ez annyit jelent, hogy az 1849 előtt Magyarországra területen élő zsidó családok kikeresztelkedett leszármazottai husz év alatt egyenjogú magyar állampolgárokká lesznek. Egy másik módosítás a javaslat hatálya alól, érdemükre való tekintettel kiveendő zsidók megállítására külön bizottság alakítását célozza. A módosítás szerint ez a bizottság az első évben legfeljebb ötven zsidót vehet ki a törvény hatálya alól, a kivételzettek száma azonban soha nem haladhatja meg a százötvenet. Egyik további módosítás kiveszt a törvény hatálya alól a 75—100 százalékos hadirokkantakat, azok feleségét, valamint gyermekeit és ugyanolyan elbánsít biztosít a világháboru utáni időben az orszáért vívott harcokban résztvettkeire is.

A felsőház egyesített bizottsága április 13-án kezdte meg a javaslat tárgyalását, amely lapunk zárta után, április 15-én került a felsőház ülése elé.

Magyarország is képviselteti magát Hitler vezér születésnapjára ünnepeiben

A Nemet Birodalom rendkívüli fénytel fogja megünnepelni Hitler vezér és kancellár ötvenedik születésnapját, amely április 20-án lesz. Az ünnepeken a baráti nemzetek, elsősorban Olaszország katonai, politikai és kulturális előkelőségeikkel képviseltetik magukat. Magyar részről meghívást kapott gróf Csáky István külügyminiszter, Kunder Antal iparügyi és kereskedelemügyi miniszter, gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter, Jaross Andor tárcanélküli miniszter, Darányi Kálmán, a képviselőház elnöke, Imrédy Béla volt miniszterelnök és több országgyűlési képviselő. A meghívottak, Csáky István gróf külügyminiszter kivételével, aki az ünnepek idején Rómában lesz, a jövő héten utaznak Németországba.

Kisgazdapárt — kisgazdák nélkül

A Független Kisgazdapárt végzetel beteljesedett: az elmúlt héten kilépett a párt utolsó két valódi kisgazda-tagja, Láng Lénárd és Lázár Imre, úgy, hogy a pártnak immár egyetlen tényleges kisgazda-képviselő sincs. A Független Kisgazdapárt ügyvéd- és tisztviselő-képviselői hírszerint a közeli választások alkalmával Budapesten fognak fellépni.

A „Magyarság” betiltása

A belügyminiszter a „Magyarság”-ot, amely gyors egymásutánban előbb egy, majd kéthónapi betiltásra adott okot az ország külpolitikai érdekeit veszélyeztető közleményeivel, most újabb, ezuttal három hónapra betiltotta.

Választási hírek

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a Kormányzó Ur április utolsó hetében fel fogja oszlatni a mostani országgyűlést, úgy, hogy május második felében sor kerül a választások kiírására. A választások — amennyiben a házfelosztás valóban megtörténik — természetesen már az új választói jog szerint, titkosan fognak lefolyni.

A HÉT POLITIKÁJA

A miniszterelnök és a külügyminiszter római és berlini útja

Teleki Pál gróf miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter a jövő héten — valószínűleg április 17-én — Rómába utazik, ahol előreláthatóan négy napot fognak tölteni. A római utazás tulajdonképpen udvariassági látogatás, azonban természetesen a magyar miniszterelnök és külügyminiszter alkalmat fog találni arra is, hogy a legidősebb külpolitikai kérdéseket is megbeszélje az illetékes olasz államférfiakkal.

Olaszországból hazatérve, április utolsó napjaiban a két magyar állam-

férfi Berlinbe látogat, hogy bemutatkozó látogatást tegyenek a Harmadik Birodalom vezetőinél. Mindkét látogatás kifejezője és bizonyossága lesz annak a szoros barátságának, amely Magyarországot a tengelyhatalmakhoz fűzi.

A zsidójavaslat felsőházi bizottsági tárgyalása

A második zsidójavaslatot április 12-én tárgyalta a felsőház együttes bizottsága által kiküldött albizottság. Az albizottsághoz a felsőházi tagok részéről beérkezett módosító indítványokat Bethlen Pál gróf előadó ismerte. Az albizottság több módosításhoz járult hozzá és javasolta,

Magyar specialitás az Igmándi keserűvíz

Természeti töménysége egyedüli a világon

Forrástulajdonos:
SCHMIDTHAUER LAJOS, KOMÁROM
Kapható: nagy- és kisüveg.

Az első boldog husvét a Felvidéken husz szomorú esztendő után

Párkány, április 9.

Amikor az esztendő — párkányi hidon a husz esztendő át cseh kézen volt tulsó partra átmege az ember, már a hidról is leolvashatja a husz esztendő történetét. A hatalmas és szép hidnak az a két íve, amely magyar kézen volt, karbantartott, rendszeresen festették, a hidra szerelt lámpák epek. A középső ív a „demarkációs” vonal volt, azután két ív a cseh kézen volt. Ez a három ív rozsdásodik, a lámpáknak egyetlen üvege sem ép; látszik, hogy a csehek annyira nem érezték magukénak ezt a vidéket és mutárgyát, hogy még a festés költségére sem érdekesítették.

Párkány, az Esztergommal szemközti fekvő község, amely immár közel félve „fért haza”, még mindig lelkesen és boldogan ünnepel. A feltámadási körmeneten meglelt öreg emberek és fiatal gyerekek szeméből könnyek perretek, sirtak a gyönyörű, a feltámadás magasatos eszméjét jelképező körmeneten, mert — bár a szentbeszédben sokak előtt érthetetlenül egyetlen szónyi utalás sem történt erre — érezték, hogy ők is részesei a csodának: feltámadott a Magyar Igazság . . .

A párkányi tüzőltök különösen örvendeznek; hiszen negyvenéves nemzetiszínű zászlajuk csak templomi lobogóként a templomban diszeleghetett husz éven át, kihozni már nem volt szabad, még akkor sem, amikor a testület negyedszázados jubileumát ünnepelte. A zászlót csak összegöngyölve, viaszkosváson tokjában hozhatták ki a templomból és hogy a jövőben ne kelljen zászló nélkül, vagy egy kopár ruddal kivonulniok, egy fehér zászlót készítettek. Szent Flórián képével . . .

Mindenki, akivel beszélünk, boldog és elégedett és azokat a zöknöket, amelyeket az átmenet von maga után, örömmel viseli el.

Beszéltünk iparosokkal, akiknek viszonylag jól ment soruk, eltekinve attól, hogy például közzállításcsokban nem részesülhettek; *közalkalmazottakkal*, akik még husz évvel ezelőtt elvesztették állásukat és egyelőre még nem nyert elintéztést újra-alkalmaztatásuk iránti kérelmük; *hadirokkantakkal*, akiknek járadék iránti kérelme még függöben. Van és mégis egytől egyig boldog örömmel mesélik az ó nagy örömeiket nekünk, akik az „anyaországból” jöttünk . . .

Ugyanez a helyzet a többi, környező városban, faluban. *Léván, Érsekújvárott* egymást érik a pesti autók, motorosok, vonatokon érkező hátizsákos „anyaországbeliek”, akik — ahogyan a felszabadult testvérek boldogan megállapítják — bár nem olyan pénzesek, mint voltak a cseh hivatalnokok és katonák, de szeretetükkel, meleg érdeklődésükkel sokkal több örömet nyújtanak, mint azok husz esztendő alatt.

Meghatottan látjuk az új utcanevtáblákat. Amint mesélik, egyetlen éjszakan — sok helyen „egynyi akciók” eredményeképpen — elitették a *Benés, Masaryk-, Köztársaság-* és más utcaneveket, hogy a husz év előtti neveket kerüljenek a falakra. A legszebb utcák kapták meg a *Főmeltósági Ur, Mussolini* és *Hiller* nevét, de utcát kapott mindenütt a ma hőse: a *Honvéd* is.

Husvét vasárnapján, a szikrázó,

meleg napfényben ragyogó utcákon magyarruhás leányok, legények sétálnak, sietnek a templomba, ahol most már csak magyar miséken mondanak hálát az Urnak a felszabadulásért. A szinmagyar falu régi templomában már nem kell naponta egy-egy szlovák misét mondani a falaknak és a templomba vetődő cseh katonáknak. De még többen tarandokolnak át Esztergomba; a Bazilikában és a többi esztergomi templomban *párkányiak, érsekújváriak, lévaiak* berulnak le a szentmise alatt a ministráns csengőjének szavára és viszont a felszabadult vidék templomaiban „anyaországbeliek” imádkoznak.

Magyarok, akik a husz éves cseh uralom alatt egyetlen szót sem tarultak, merő dacból, a megszállók nyelvéből, meghatottan szemlélik a fenséges Bazilikát, amelyet husz éven keresztül csak a Duna tulsó partjáról csodálhattak . . .

Leomlott az a nagy akadály, amely, bár egy elképzelt vonal volt csupán a Duna közepén, mégis husz esztendő át megbénította a magyar életet.

— Mi még valahogyan csak kibírhattuk a cseh uralmat — mondja a világháboruban tüdőlovest kapott *Csekér József* közműves, aki a háboruban megrokkanna, fogházor lett, de a csehek persze kirakták állásából — mert ha nagyon telet volt

a szívünk keserűséggel, kijöttünk ide a Duna partjára, néztük az esztergomi oldal nemzetiszínű zászlait; hallgattuk a MFTR hajók hangszóráin a magyar indulókat és lélekben a Bazilikában tartott misén vetünk részt; de akik a határtól messzebb laktak, azoknak még ennyi örömben sem lehetett részük. Kétségbeesve azért egy pillanatra sem voltunk, mert láttuk, hogy a legkisebb magyar megmozdulásról szóló vészhirre mekkora futkosás támadt ideát, hogyan csomagoltak és üritettek a csehek. Husz évig voltak itt, építettek, telepítettek, ahol lehetett sanyargatták a magyarságot a csehek, de talán egyetlen napig sem érezték magukat ennek a földnek végleges birtokosaiként. Minduntalan előfordult, hogy

a legkisebb cseh hivatalnok is reggelre katonaruhában volt — mozgósítottak — aztán eltűnt egy-két napra az egész társaság, hogy azután zavart magyarázatokat adjanak a beöltözés és eltűnés indoklásául.

— Persze mondhattak, amit akartak, hiszen láttuk jól, hogy a cseh hadsereg a régi szokásnak megfelelően, kétnapos megfutamodást végzett, de hát nem

Tangóharmonika 40 pengőtől

TANGÓHARMONIKA SZAKVET

VIII, József-körút 37.

Rádió, gramofon és az összes legolcsóbb beszerzési forrása.

Hangszerek

Képes árjegyzék ingyen!

mondhattuk meg, mit gondolkunk rólok, mert a polgári lakossággal szemben azután mind nagy hősök voltak ám . . .

. . . Hála a Magyarok Istenének, elmúlt a rossz álom és a világháború utáni huszadik husvétot már a magyar igazság feltámadásának jegyében ünnepelhette meg a szentistváni országból elorzott Felvidék egy részének népe is. Reméljük, hogy jövőre a ma még elszakított, elnyomott testvérek többi százezrei is magyar nyelven, szüzmáriás, piros-fehér-zöld zászlók alatt szolozsmázhatnak a keresztény világ legnagyobb örömeimpepén . . . (b. k.)

Olaszország megszállta Albániát

Zog király és családja Görögországba menekült

A világtörténelem legnagyobb tragédiája készül-e? A kérdés nyomoztán és nyugtalanítón mered elénk. Máról holnapra, néhány órán belül, amíg világverő Nagy Sándor serege egy kis patakon tudott átvánszorogni, vagy Napoleon gránátosai egyik muszka falutól a távollevő másikkig jutottak,

államok szűnnek meg és népek cserélnek gazdát.

A sorsdöntő jelenetek egymásra toldódnak a motorok gyorsaságával s a repülőgépek nyilogyes roppenésével.

S a dráma kifejlődése mégis teljes zűrvavart mutat. Nincs főszereplője, s a cselekmény is ma még össze nem egyeztethető kettős irányt mutat.

A Berlin—Róma tengely diplomáciai ellentámadásba ment át egész Európában a demokráciák bekerítési terve miatt.

Francia és angol lapok már előre szelöltették az *olasz—albán diplomáciai tárgyalások rejtett céljait*, amelyek nagypénteken meg is valósultak.

Olasz csapatok megszállották egész Albániát.

Az olasz sereg ellenállás nélkül lépett partra Albánián négy kikötőjében s néhány órán belül az ország fővárosa, *Tirana* is kezükre került. Zog király és kísérete külföldre menekült. Felesége, *Geraldine* királyné, néhány napos kisiával görög földön lelt otalmat. A szépséges magyar *Apponyi* grófnót, akit a csonkaország meleg szeretete kísért trónjára, önhibáján kívül érte a nevart súlyos csapás.

A befejezett ténnyel *Albánia Olaszország tartományává vált*. Önállóságának megszűntével egy darab közép-

kor fog Európában lezárulni, amely ezt az ellentétben tozódó országot jellemezte. Vasutja egyáltalában nincsen, csak repülőgépközlekedése. Utrendszere nincsen kivepitve, az ország nagy része járhatatlan. Viszont ami ut épült, az autóknek is elsősorú. Van parlamentje, de törzsszere is, mint Abessziának volt. Törzsfőnökökkel és — vérbosszuval.

Az ország helyzete azonban az Adriai-tenger birtoklása szempontjából rendkívül fontos.

Ott hasal bele az Adriai-tengerbe erősen, ahol az olasz csizma sarka legjobban élesedik Kelet felé. *Valona* albán város és az olasz *Otrantó* között a legrövidebb távolságon át lezárható az *Adriai-tenger közlekedése*. Másrészt sakkban tartható *Korfu* szigete is, amely régebben *Vencének*, később *Angliának*, majd *Franciaországnak*, most *Görögországnak* a tengeri támaszpontja. S nem kis jelentőségű az olasz haderő megerősödése szempontjából az sem, hogy a *Valona* környékén feltárt *peroleum*-kutat birtokába jutott.

Albánia megszállása, természetesen, óriási ellenhatást keltett a nyugati nagyhatalmak körében,

csupán *Jugoszlávia* igyekezett jó aréot vágni hozzá.

A legélénkebb tevékenység az angol kormánykörök megmozdulásában tapasztalható. *Mussolini* személyes üzenetet juttatott el *Chamberlain* angol miniszterelnökhez az albán kérdésben. Az olasz lapok szerint *Albánia* megszállása semmifele új kérdést nem eredményezhet. Albánia a felvirágzás új korszaka előtt áll. A meg-

szállás az albán népet a legulyosabb katasztrófától mentette meg. Albánia teljesen behódolt, s *mar a koronát is felajánlotta az olasz királynak*.

Sőt az albán nemzetgyűlés az albán törvényeknek megfelelő formában az Olaszországgal való perszonal uniót is kimondotta.

Rendkívül fontossága van annak, hogy

a német lapok a harmadik birodalom legteljesebb megértését hangoztatják az olaszok eljárása iránt.

A hullámok természetesen még nem csillapodtak le és lapunk zártkör folyt a legnagyobb diplomáciai sürgés-forgás a legújabb külpolitikai probléma körül. De valószínű, hogy a nyugati demokráciáknak ezt a békát is le kell nyelniük, csakugy, mint a többi . . .

A soványság megszűnik!

A tulzott soványság öregit. És nem szeretem, de számlát mörözst. A teljesen egészséges hölgy karcsú és telt is. A természetes soványság kitölt minden vonásorokot elvesztik. Sápokros, vérszegény és fellédesben visszamaradt egyének a Dr. Reiter táppor által gyors sulyszaparatot (3-tól 15 kg-ig) és csodálható kefir terméket, arcot, csipőt, kobbeket érnék el és díszöb egyéneket is sok évvel fiatalabbnak tüntetnek fel, mert a vérbe sok tápanyagot visz be. Ezen táppor használata után az Ön megjelenése csábos, ruganyos és leányos lesz még későbbi években is. Férfitául és gyermekeknl is meglőnl eredmény. 1 csomag 2.50 pengő, 3 csomag 4.50. Aki ezt a hirdetés rendelkezéssel együtt három napon belül beküldi, annak egy kis füveg „Origan” parfüm csomagolást mellé, teljesen ingyen. Tehát ison még ma Dr. Keszény, Kassa, Kovács-utca 77/309.

A világhíres matyóruha kimegy a divatból - a matyóknál...

Mezőkövesd, április hó.

Az az idegen, vagy a viszonyok ismeretlen magyar ember, aki befeleledkezett már valaha a *mezőkövesdi* varrottasok, szöttesek szépségeibe és ezek nyomán képzelte el a „matyóvilágot”, talán kissé irigykedve gondolt a földnek erre a pontjára, amelynek népe valami csodás tehetséggel selyemből, pamutból szövött tovább az ósók álmait, vágyait, reményseit. Boldogan olvassuk, halljuk, hogy Angliában, sőt a tengerentúl, Amerikában is divat már a matyó-hímzés és természetes, hogy kíváncsián, várakozásteljesen megyünk *Mezőkövesdre*, az élő népművészet egyik központjába, hogy kigyönyörködjük magunkat a festői szépségű színes holmikkban.

Mezőkövesdre beérkezve, rá kell azonban döbennünk a rideg változásra, arra, hogy bármilyen szép is a matyó-viselet, bármennyire megkapta is a belőle sugárzó művészet és szépség még a külföldet is, ott, ahol ez a gyönyörű művészet kivirágzott, — *kimegy a divatból*. A férfiak, legények bricseszadrágban, micisapkával, a menyecskék, leányok nagyrésze prêmes kabátban, kivágott városi cipőben, svájci sapkával jár-kezik az utcán. A népviselethez még a nők ragaszkodnak jobban; közülük elég sokan hordják ma is anyáik viselését. Aligha van az országban még egy község, amelyben annyi kerékpár lenne forgalomban, mint éppen *Mezőkövesden*, ahonnan a mult esztendőben nyolcszázán voltak Németországban és innen került haza a sok kerékpár.

A matyóruhás asszonyok, leányok a sokráncú, színpompás szoknyában is mesterien ülnek meg a kerékpárt.

Akkor, amikor tudjuk, látjuk, hogy a századokkal ezelőtt Magyarországra betelepített nemzetiségek ma is büszkén viselik a magyar népviseletnek nyomába sem lépő ösi viseletüket, valóban nem tudjuk megérteni, miért fordul el éppen a magyar attól a viseltől, amelynek szépsége, mint azt jól tudjuk, a külföld elismerését is kivívta.

Többet jövedelmez a hímzés, mint a föld

A kérdés, — amint arról a község kitünő vezető jegyzőjével, Polgáry Lajossal folytatott beszélgetés során meggyőződünk, — élénken foglalkoztatta a község vezetőit is. A község

„EROS”

szabadalmazott folytatólagos működésű szőlő- és gyümölcsfa-permetező. Kérjen díjtalan árjegyzéket. Gyártja: **Villányi József** „Aerosan” műszaki és vegyipari üzeme Bpest, VIII., Rákóczi-tér 10. Telefon: 130-186.

15—20 pengővel hozzájárult egy-egy szegényebb matyó legény, leány ruhájának elkészítéséhez, kiállítás rendezett a matyó művészet remekiből, vetített képek előadást tartott a községben és bemutatta, hogy a világ minden részében az egyes népek mennyire ragaszkodnak ösi viseletükhöz, amely pedig kevésbé művészi, mint a mezőkövesdi, mégis egyre több a micisapka, svájci sapka és a nyomott karton kisorítja a gyönyörű szötteseket, hímzéseket.

Nagy jelentősége volt annak a kezdeményezésnek is, amely arra irányult, hogy a *mezőkövesdi holmikat márkázta* a község és ezzel elejét vegye annak, hogy a Budapesten, vagy másutt készült selejt, nem eredeti matyó dolgokkal járással le az igazi népművészi alkotások jóhírét és becsét.

ez az akció azonban az érdekeltek közömbösségén meghiusult.

Pedig nagyon fontos lenne a kérdés rendezése, mert — amint kiszámították — *Mezőkövesdnek*, illetve a mezőkövesdieknek a hímzések, szöttesek, varrottasok többszörös jövedelmezése, mint a 16.000 holdas határ. Akkor, amikor a mezőgazdasági lakosság téli foglalkoztatása érdekében különböző háziiparokat iparkodik a kormány az érdektel lakosság javára népszerűsíteni, azoknak a vidékeknek, amelyeknek népe az isteni gondviselés kegyelméből egy páratlan művészet birtokosa, ehhez a művészetéhez ragaszkodnia kellene, különösen olyan esetben, — amilyen a mezőkövesdi is, — ha a kézművészek számára sikerült már piactot szerezni.

Márkázni kellene a háziipari készítményeket

A beszélgetés további során nagyon életrevaló és valamennyi népművészettel foglalkozó vidéket érintő gondolatot vetett fel Polgáry Lajos vezető jegyző. Rámutatott ugyanis arra, hogy a mezőkövesdi holmink népszerűségét hamarosan kihasználni igyekezett néhány élelmes zsidó vállalkozó, akik nyomorgó pesti, vagy más városi proletárasszonyokat megtanítottak a mezőkövesdi, vagy más kézművészeti vidék kézimunkamódszerére és a természetesen nem népi ízlésű, hanem sokkal silányabb kivitelű, sokszor ízléstelen készítményekkel árszortották el az országot és a külföldet.

Mezőkövesden is, másutt is márkáztnati kellene a készítményeket és biztosítani kellene azt, hogy csak tényleg Mezőkövesdről származó holmikat lehessen „mezőkövesdi” jelzéssel forgalomba hozni.

Pedig nagy a becsülete a mezőkövesdi viseletnek. Ezt bizonyítja a következő, jóízű história:

A telen egyik nagy tisztántul városból egy fiatal házaspár egy férfi és egy női ruhát rendelt Mezőkövesden, hogy egy jelmezestélyen pompázzanak benne. Elkészült — még pedig remekbe — a két ruha és el is küldték a megrendelőeknek azzal, hogy az öltöztetésekor feltétlenül egy matyóföldi asszony segítségét vegyék igénybe. Hivatkoztak arra, hogy az országban állandóan járnak-kelnek matyók.

A házaspárnak alighanem nagy

Kétségtelen, hogy szociális vonatkozásai is vannak a kérdésnek. Ezel kapcsolatosan Polgáry Lajos, a község vezető jegyzője a következőket mondotta:

— A lakosságnak — most körülbelül 23.000 lakosa van a községnek — több, mint a fele *sommás munkás*. A családfelek és a keresőképes családtagok az esztendő felét más vidékeken töltik el, ott, ahová éppen szerződést kapnak és sűrűn előfordul, hogy egy-egy családnak 3—4 tagja 3—4 különböző vidékre kerül.

ez az életmód, az idegen környezetet azután odavezet, hogy olyan szokásokat, erkölcsöket, hoznak haza, amelyek voltaképpen idegenek ettől az igazán értékes és nagyon értelmes néptől.

Nagyon fontos volna ennek a vándorlásnak a megszüntetése, aminek egyetlen eszköze helyi ipartelek fejlesztése lenne. *Mezőkövesden* ugyanis nincsen nagybirtok, a határ 16.000 hold, ebből a községé 500 hold és csak egy, 100 holdon felüli birtok van. Így földbirtokpolitikai intézkedésekről itt nem lehet beszélni. *Ipartelepeket, cukorgyárat, kender-, len-, gyapjúfeldolgozó gyárat kellene létesíteni*, hogy a sommásoknak ne keljen az ország más vidékeire vándorolniok.

— Szociális téren iparkodunk lépést tartani a korrall. A *Falu-Gazdaszövetség* tejakciójába nagy örömmel kapcsolódtunk bele tavaly, az idén a tejakció már a *Zöldkereszt* intézte. 400 iskolásgyermek, 90 óvodás, 60 csecsemő és 34 várandós és szoptalós anya szorult rá a tejakcióra.

sikere lehetett a bálon, bizonyára nagyon tetszett a pompás viselet; a házaspár büszke volt a sikerre, amelyet — amint írták — a javasolt matyó-segítség nélkül értek el. Még fényképet is küldtek. Mulattak is matyóországban, amikor kiderült a képről, hogy a tisztántul menyecske a berlin-gombos fejkendő, — a tekerőt, amelyet bizony nem egykönnyű megfelelően a fejre felcsavarni, — *melltartóként* viselte...

A summások keresete az idén megjavult. Az előző évek havi 150—160 kg. buza- és 6—8 pengős kézpénz-javadalmazása helyett

200 kg. buza és 8—10 pengő kézpénz jár egy hónapra az elsőosztályú férfi sommásoknak.

Most folynak a szerződöttesek és néhány hét múlva szerzeszedél *Mezőkövesd* népe, ki erre, ki arra, egyrésze Németországba megy, hogy megkeresse a családnak a tére is elég kenyeret.

S amikor tulvagynak a mezőkövesdi látogatáson és vonatk mögött az éj sötétjébe vesznek a matyó főváros hunyó fényei, keserű lesz a szájunk íze és fájdalommal állapítjuk meg, hogy a kenyérért vívott harcában lassan, fokozatosan leveti ösi ruháját, ízléseit, erkölcsét a nemes matyó nép is és hozzájárul a technika századának robotosaihoz.

BARTOSS KÁROLY

1500 hold föld áll víz alatt Szolnokmegyében

A megáradt Tarna és Zagyva folyók az többi napok kedvező időjárása folytán a Jászszágbán apadásnak indultak, azonban még mindig mintegy ezeröttszáz katasztrális hold föld áll víz alatt. *Szolnok és Jászberény* között az országutat át kellett vágni, hogy a víz lefolyását elősegítsék. *Jásztelek* és *Alattyán* között az elszigetelt országot mentén terül el az ezeröttszáz holdnyi terület, amelynek nincs lefolyása és ennek folytán a környék tanyáit bedőlés fenyegeti. A hatóságok elrendelték, hogy a kérdéses területről a vizet a jászkieéri ármentesítő társulat belvízszabályozó csatornájába azonnal vezessék le. *Kürty Géza* társulati igazgatófőmérnök vezetésével a munkálatok már megkezdődtek és körülbelül egy hétig tartanak. *Körülbelül harminc tanyát fenyeget a veszély*: az épületek egy részének cseréptetejét leszedték, hogy az épületeket tehermentesítsék.

A szócsináló falu

A magyar föld népének sokoldalúságát, ötletességét a *VASÁRNAP* mindig hirdette, hiszen egy a *Falu-Gazdaszövetség*, mint annak újságja minden erejével mindenkor éppen azért harcol, hogy illetékes és hivatalos tényezőikkel is elismertesse ezt a tényt. Most, a véletlen egy újabb bizonyítékhoz jutottat bennünket; a magyar földművelő nemcsak a barázdák között, nemcsak — ha úgy fordul sora — az iparos-műhelyben, az íróasztalnál, a lővészárkban, a repülőgép nyergében ember a talpán, hanem mint a magyar nyelv hivattott óre is tud remekelni. Ime, a bizonyítás:

Hónapokon át folyt a vita Pesten arról, hogy a *sitalpakkal* üzött sportot helyesen *siclének*, *sizsének* nevezék-e? Vannak, akik úgy, vannak, akik így mondják ezt az idegennevu sporteszközzel üzött sportot. Az új, kifejező izig-végig magyar elnevezést először egy *hatvani falusi fiatalember* ajkáról hallottuk.

Hatvanban, az árvíz elöntötte *Gyöngyös-budapesti országuton* hatalmas turauató robog. Az autóra sitalpak vannak erősítve. A nagy gépkocsi átsuhan az agyigirő vizen, amelyet kétoldalt széles ívben hajt a magasba. Az autóval szemközt két kerékpáros gazdaifju halad. Amikor a gépkocsi már messze elhaladt mellettük, éppen melléknk érnek a kerékpárosok. Halljuk, amint az egyik odaszól a másiknak:

— Nézd csak már! Ezek most mennek *siklózni*...

Kitünő magyar szó; benne van véletlenül a si neve is, amellyel tőkéletesen fejezi ki a siclék lényegét: a *havon való siklás*.

Ajánljuk az új szót az illetékesek figyelmébe.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés
a törvényesen védett
Rákócshelyi baktériumölő
szélél. Kapható és megrendelhető csak **IFJ. ALATZKY OTTÓ** Budapest, VII. Dobó-utca 86, Hsz. 3. Árak: Demjónal ab Budapest 3 4 6 8 10 15 20 370 480 710 910 1080 16- 2120 **Tanúságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!**

Lehet-e homokon sikerrel erdősíteni?

Látogatás Szabó Sándor ny. főispán izsáki kísérleti telepén

Izsák, április 8.

Amikor az ember valamelyik, az Alföldön végigrobogó vonat ablakán kitékint és egybeveti egymással a látott tájrészleteket, — a keskenyebb-szelebb csíkokban elterülő, bokrosodó vetés-igéretet a vigasztalan, „bibiclegelő” vadszikkal, — önkénytelenségül is csak azt állapíthatja meg, hogy csodálatos természeti egységnek teremtette meg az Uristen a Kárpátok medencéjét. Az Alföld zold-déle vetési életet, élelmet biztosítanak ennek a Trianonban megbolygatott egységnek, a Kárpátok erdei pedig kárpótlást adnak az Alföld fátlanoságra, még pedig nemcsak a azonban vett faanyagok képeiben, hanem úgy is, hogy kipárolgásukkal, eleltani működésükkel szabályozzák az Alföld éghajlatát is. Sajnos, a Kárpátok elrablói által uzott rablógazdálkodás megbontotta ezt a harmonikus egységet;

az esztelen és szabálytalan erdőirtások tavasszal árvizeket zúdítanak az Alföldre, amely nyáron keservesen nélkülözi a csapadékat.

Ez a körülmény készíti a kormányt arra, hogy minden eszközzel népszerűsíteni iparkodjék az Alföld népe előtt a fát, az erdőt és ezért támogatja — holdankint 10 pengős jutalommal — azokat a gazdákat, akik vállalkoznak arra, hogy a másképpen nem is hasznosítható vad homokon erdőt telepítsenek.

Az Alföldnek mintegy félmillió holdát kitevő homokja mindenesetre egy hatalmas értéket termelt ki magából: kitermelte a földszertő magyar embernek azt a típusát, amelyik munkával, aldozattal és a jövőbe vetett erős hittel nélkül a vigasztalan homok meghódításának és virágzó kultúrájához iparkodik a homok hátán teremteni. Ebből a típusból kerültek ki azok, akik uttorókként szeltek telepítettek a homokra és ha egyik vagy másik kísérletük nem is járt eredménnyel, csüggedetlen erővel kezdtek új támadásba mindaddig, amíg meg nem tört a homok és bele nem kapcsolódott az emberi termelő munkába...

Szabó Sándor dr. ny. főispán, a Falu-Gazdasági Szövetség elnöki tanácsának kitűnő tagja, Izsák község határában esztendő óta kísérletezik a homok megszelídítésével és hála a munkádatlan munkának, fáradozását siker koronázza és a magyar élni akarás diadalaként komoly és értékes homoki kultúrát fog utódainak átadni a tegnapi és tegnapelőtti homokbuckák helyett...

A 180 holdas buckavidéknek ugyancsak minden fuszálattal ismeri, nyilatkozott. Tudja, hol milyen vastag a homok, ismeri minden fának, amely sikerült életbentartani a hatvanéves előtti, még kellő tapasztalatok nélkül végzett erdősítéssel, az egész életét; mikor, mi hátráltatta a növekedésben... És a sok sikertelenség, a sok ráfizetés ellenére is szereti a homokot úgy, ahogyan minden magyar ember szereti a földet, ha sovánny, ha kőver: mert magyar!... Szinte büszkén dicsekszik a homoknak a városi ember által alig, vagy csak feldolgozott formában ismert kincsével: a különös illatú *sikárgyökérrel*, a *pirosító gyökérrel*, amelynek festőanyaga az ajakfestékek gyártá-

sánál jut szerephez; az erősen kicsinyített fa alakját mutató *naprózsvál* és a *ballangkoróval*, amelynek takarmányértéke vetekedik a rétifüvel, no meg az alakban, meredekségben a nagy hegyekkel vetekedő homokbuckákkal, amelyek párszáz lépésenkint egészen új tájat varázsolnak az ember elé.

A Szabó-birtok legfőbb büszkesége azonban a harmadéve folyó erdősítés, amelynek sikerében két felfedezés bir különös jelentőséggel. Az egyik az, hogy

a csemetékét „fordított” földbe kell ültetni. Fel kell fordítani a homokot, hogy a megültetett homokban gyökeret tudjon verni a csemete. A másik felfedezés pedig az, hogy az erdősítés sorközeibe szappangyökeret kell ültetni,

természetesen ugyancsak fordított földbe. A homokot körülbelül 80 cm. mélységig felfordítják, a mákszemnyi szappangyöker-magot sorba elvetik, alig 1—2 cm. mély árkokkába. Hogy a szél el ne hordja a homok javát, „szalmázzák” a felszint, azaz a szélzört szalmát ásóval belevágják a homokba. Három esztendő múlva a szappangyöker kiásható és hozama fedezi az erdősítés minden költségét, sőt még kis hasznót is biztosít. Hozama ugyanis kisholdankint és háromévenként 150 pengőre tehető, amiből az évi tiszta haszon 8—10 pengő.

ami az erdősítés költségét, vagy az elmaradt pillanatnyi hasznót pótolja. Ezek az adatok a *Gyógynövénykísérleti Állomás* kísérletei és Szabó Sándor tapasztalatai során nyertek megállapítást.

A kísérletek pompás eredményeinek hatása alatt a Szabó-birtok minden szomszédja fordított és számozott talajba erdősít és a sorokban bujik már a keskeny-levelű szappangyöker, amely különösen ezekben a bibitenyésztő homokbuckákban no meg a legszebben és amelynek értékállóságát biztosítja az, hogy

a kényesebb textilanyagok mosására szolgáló készítményeknek szinte kizárólagos alapanyaga a szappangyöker...

... Ez az igazi földszertő! Amikor a takarmányinséges vidéken megbukott a baromfitelep, a sertés-tenyésztés, akkor erdőt iparkodik varázsolni a terméketlen homokra és kikényszeríti belőle ennek a nagy átforgató munkának a költségeit

Tessék szívesen bánni a felekkel!

A *Komáromban* megjelenő *Haza Szövetkezeti Újság* fennállásának tizenkettedik évében tizenegy és felet cseh uralom alatt töltött és valóban értékes munkát végzett a *magyarság faji, erkölcsi, kulturális és gazdasági javainak megőrzése* érdekében. Isten rendeléséből fél év óta már magyar uralom alatt dolgozik és elismerésemre méltó buzgósággal iparkodik azon, hogy az

anyaországs és a Felvidék magyarságának teljes összeolvadása mihamarabb megtörténhessék.

A lap folyó évi április hó elsején megjelent számában: *Tessék szívesen bánni a felekkel!* címmel cikk jelent meg, amely — véleményem szerint — szélesebbkörű érdeklődésre is jogosan számot tarthat. Eppen ezért az alábbiakban teljes egészében leközöljük. A cikk így hangzik:

„1937-ben egy nagy anyaországbeli városban jártam, még mint csehszlovákiai polgár, jelentkezni kellett hát a bejelentőhivatalban. Ertesülésem szerint reggel 8 órakor kezdődött a hivatalos idő. Már háromnegyed 8-ra ott voltam, hogy első lehessenek, mert 8 után már voltaképpen dolgom után szerettem volna nézni.

8 óra előtt egy pár perccel meg is jött az én rendőrfőnök-féle hivatalnokom. Bemegy az irodájába. En utána.

— Kérem, még nincs 8 óra! — szólott reám kitessekelő hangon. — Jó. Kimentem. Pont 8 órakor belepptem újra.

— Kérem, ki van írva: feleket csak 9 órától fogadunk!! — Rám se nézett, úgy mondta. Kimentem. 9 órakor bemegyek s átadom a kitöltött bejelentőlapot. Nézi, forgatja, aztán reám szól;

— Miért nincs ráírva a foglalkozása is?

— Kérem, nincs arra rovat... — Csak írja rá a foglalkozását is!! — s visszadobja a lapot.

— Nincs rá rovat kérem. Legyen szíves, mutassa meg, hová írjam...

— Akárhová, az mindegy...

Sehogy se tetszett nekem ez a rideg bánásmód, de csak fölemeltem csöndben egy tollat az asztalról, hogy leírjam a még hiányzó szót...

— Kint tessék kitölteni — harap beleám újra a „közhivatalnok” ur, s én mit tehettem mást: visszatartottam a megmártott tollat s kimentem.

A folyosón tollnak, tintának se hire, se hamva. Elcsipek egy rendőr-közlegényt s megintállom egy kis tinta erejéig. Készségesen

A DONGÓ ÉS A HARANG

A dongóról példázott nemrégiben Szülő Géza, a visszatért magyarok ősz vezére. A dongóról, hogy pont tizenkét órakor rászáll a harangra és azt hirdeti, hogy ő kondította meg.

Hogy mennyire időszerű s a magyar élet elevevébe vágó ez a példázat, mindennél jobban kidomborítják a közelgő képviselőválasztások felröppent hírei.

A dongók valóban kongatni szeretnék már a harangokat. Zümmögésük hallható a legkisebb faluban is. Szárnyuk a jámbor választó szeme előtt csapdok, hogy tiszta látását befolyásolja. Füle körül donganak, hogy éles hallását süket hangzavarrá tompítsák. Hátha kezes báránnyá tehetik, amelyik elhiszi nekik, hogy a harangot valóban ők kondították meg. S hogy letagadhatatlanul itt a végső óra, a veszedelem elhárításának tizenkettedik órája, amit csak úgy fordíthatnak jóra, ha — rájuk szavaznak.

Erre megy most a sok dongás és zümmögés, amely kezd körülvenni, magyar földműves testvérem. A mandátumra. És mi hisszük és reméljük, hogy nem befolyásolhatják sem a látásodat, sem a hallásodat, sem az ítéletedet, amit a szavazatod fog jelenteni.

Ne engedd, hogy mesterséges ködöt és mhangzavart terjesszenek körülötted. Magad láss és magad beszélj. Ne a mások véleményét tudakold, a magadét hangoztasd. Bátran és megalkuvás nélkül. Jogod van hozzá és erőd is.

A falu talpraállítása, megerősödése, a szövetkezeti eszme diadala, a boldogulásod és előretörésed legyen a célod. Látod, tudod, ismered, kik azoknak a harcosai. Kik azok, akikben mindig bízhattál. S kik azok, akiket munkásságuk értéke, törekvésük komolysága, jellemük szilárdsága magatok közül is arravalóvá tett már. Hozzátok őket diadalmenetben a közélet mezejére.

Ne a dongók miatt kapkodjatok a fületekhez és szemetekhez, hanem öltsetek kart karba, s megbonthatatlan hadsereget legyetek a magyar falu s vele és általa a magyar nemzet, az igazi „magyar életforma” diadalának!

MEZES JÁNOS

URÁNIAZÖLD

tiszta kalciumarzenit

Uránia - mészarzén

tiszta kalciumarzenit

mezőgazdaságban, szőlőben és gyümölcsösben minden rágórovarkártevő elleni védekezésnél kitünően bevált

permetezőszerek

Ismertetővel és felvilágosítással szolgál:

RIERMANN PÁL

Budapest, V., Légrády Károly-utca 9.

el is fut, de csak jó 5 perc múlva látom vizszont. Tintásüveg, toll a kezében. Be akarom mártani: ki van száradva a kalamáris! Annyi hü-hó egy kimaradt szócskáért! — Idegeskedek erősen. Végre arra jön egy civil hivatalnok. Az segít ki a töltőtollával. Fálnak támasztom a nyomatványomat s megkönnyebbülve beleírom: gépész-mérnök. Azzal vizsem vissza a mérges urhoz. Leteszem az asztalára, de ő odébőlki s rámszól:

— Tessék várni!

Várom. Senki más nincs a szobájában. Múlnak a percek. Ő valamit ír. Talán 8—10 percig is állók az asztala előtt, csak akkor fordul felém:

— Tessék?

Odatoltam céje a hányatott papírost, mert szólni se tudtam már a felindultságtól. De nem akartam veszekedni. Bár ezt most nagyon sajnálom.

Aláírta a bejelentőlapot s elküldött vele egy másik szobába. Ott végre igazán magyaros udvarias-sággal bánt velem egy kisebbrangú tisztviselő. Ez aztán elfújta haragomat.

Most csak az van még a szívemen — s ami a szívemen, az a nyelvenem — hogy az ilyen basáskodó közhivatalnokokat én úgy elcsapnám, hogy még iragnak se maradna belőlük.

Tessék szívesen banni a felekkell.“

Gyakorlati útmutató és tanácsadó az állatvásárláshoz

Összeállította: Kukuljevič József dr. ny. gazdasági akadémiai tanár, m. kir. főállatorvos. A könyv terjedelme 103 oldal, 62 ábrával.

A szerzőnek irodalmi működése alatt ez a 38-ik munkája, amely főleg a kisgazdaközönség részéről már régen nélkülözött témakört tárgyalja népies és gyakorlati alapon, segítendő kívánva a gazdaközönségnek az állatvásárló, állatvásárlások annyira bizonyult és kétes kérdéseinek helyes elbírálásában. Az állatvásárlásokból, köztudomású, hogy a legjobb jóhiszeműség mellett igen sok pór keletkezik és különösen a kisgazdavevő tudja legkevésbé, hogyan fogja meg a kérdést szakszerűen, hogy további károsodásoktól mentesüljön és időben szaktanácsadó állatorvost tudjon igénybevenni.

Hogy mennyire szükséges ilyen munka, azt az is bizonyítja, hogy már több ilyenirányú mű jelent meg és azt a gazdaközönség mindig elkapokta. A könyv megtanítja a gazdaközönséget azokra a gyakorlati fogásokra, amelyek a vételnél szükségesek minden egyes átfajra vonatkozóan, megmagyarázza a gazda által követendő vizsgálati módszert, ismerteti minden háziállatra vonatkozóan a szavatossági törvényeket, a szavatosság esetén eszközöndő eljárásokat, ismerteti a szavatossági főhibákat és szavatossági hibákat, kupecfogásokat, családi kísérleteket, családokat, a betegségek elprezését, rosasz szokásokat, a betegségek vétel előtti időre való visszavezetését és a főbb szavatossági hibák tüneteit.

A kulemtan keretében beszámol az egyes lényeges, az állat használhatóságát befolyásoló hibák mikénti elbírálásáról. A munkában a legújabb tapasztalatok fel vannak sorolva, azokivül az ábrák és az egyes állatok feltüntetése a szükséges ismereteket még jobban alátámasztják.

A hasznos könyv kapható a VASÁRNAP kiadóhivatalában. Árja 2 pengő és 20 fillér portoköltséggel.

Beszédes adatok a tagosítás nagy előnyeiről

A száz holdnál kisebb birtokok átlagos 5.7 hold kiterjedésű területére nálunk 3.9 darabra oszlik, aminek következtében azután a tagbirtokok átlagos kiterjedése 1.4 hold. A pénzügyminisztérium földmészérszolgálya, ahová a tagosítások tartoznak, 74 község tagosítási eredményei alapján e tekintetben rendkívül érdekes adatok birtokába jutott.

Amíg ebben a 74 községben a tagosítás előtt 375.068 földrészlet volt, addig a tagosítás után a földrészek száma mindössze 133.390, ami azt jelenti, hogy a közigazgatásnak minden olyan munkája, amely a földrészek számával van arányban, a tagosítás eredményeként kétharmadával csökkent.

A tagosítás igazi előnyei azonban a gazdasági rendszerek változásában, a többtermelésben, a jobb állattartási viszonyokban, munkaidő-megtakarításokban jelentkeznek.

A 74 község közül, amelyekben tagosítást hajtottak végre, 34 csatornát építetett, 6 község pedig egyéb módon hajtott végre talajjavításokat. Tagosítás után réteket törtek fel, nagyobb területeket viztelenítettek és így a magyar mezőgazdaság új területhez jutott.

A tagosított községekben csökkent, az igazállatállomány, emelkedett a haszonállat-tartás és így a gazdaságok jövedelmezősége.

A megvizsgált községek közül a tagosítás előtt négy községben vetettek géppel. Tagosítás után 65 községben rohamosan emelkedett a vetőgépek használata. Gyakorlati eredmények alapján tudjuk, hogy

a géppel vetés kat. holdankint 33 kg vetőmag-megtakarítást jelent,

ki lehet tehát számítani ennek következtében azt, hogy a községeknek több mint kétszázszor hold területén milyen jelentős vetőmagmegtakarítást volt elérhető.

A tagosítás eredménye, hogy a cseplés gyorsabban megy végbe, mert kevesebbzer kell a cseplőgépet felállítani. A tagosított községek közül sok számol be új termények meghonosításáról és a baromfitartás fokozásáról.

A tagosított földeken lényegesen jobb terméseredmények mutatkoznak, mert a megművelés több munka-befektetés nélkül is intenzívebb válik. Végül a tagosítás eredményeként a munkaidőben is kimutatható jelentős megtakarítás.

Nevelési segélyt kapnak a mezőgazdasági baleseti rokkantak gyermekeik után

Mint ismeretes, januárban jelent meg a földmivelségi miniszternek a rendelete, amely felemelte a baleset következtében meghalt gazdasági cseléd vagy munkás hátrahagyott családjának haláleseti segélyét, bevezette mezőgazdasági balesetbiztosításunkba a fakultatív özevgyei és árva-járadékok, s mindezekben kívül még orvosolta mezőgazdasági biztosításunknak egy másik hiányát is: lehetővé tette, hogy a nemcsak munkaképtelen, hanem magukkal tehetetlen és emiatt állandó ápolásra szoruló százaszázalékos baleseti rokkantak a rokkantjárdékon felül még ennek 50 százalékát kitevő tehetetlenségi pótlékban is részesüljenek.

E szabályozás előtt a haláleseti segély alapösszege 320 pengő volt és a 800 pengőt nem haladta meg, s a fennebb idézett rendelet ezt egy módosította, hogy a haláleseti segély, ha a meghalt biztosítottak a 16. életévét még be nem töltött gyermekei vannak, ezek közül az első és második gyerek után 100—100 pengővel, a további gyerekek után pedig 200—200 pengővel emelkedik.

Most a földmivelségi miniszter egy újabb rendeletével

ismét jelentős mértékben javította a gazdasági cseléd és munkások baleseti kártalanítását.

Az eddigi szabályozás ugyanis a baleseti rokkant részére rokkantsági főkönyv megfelelő járulékok biztosított, családjának nagyságát, azaz gyermekeinek számát azonban nem vette figyelembe.

Ezzel szemben az új szabályozás alapján az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnek mindazok a baleseti rokkantjai, akiknek keresetképessége legalább 50 százalékos, a 16. életévüket még be nem töltött minden gyermekük után május 1-től kezdődően nevelési segélyt kapnak. Emellett eddig csupán a baleseti özevgyi járadék összege volt a halálos balesetet szenvedett gazdasági cseléd vagy munkás hátrahagyott 16 éven aluli gyermekei után a már említett nevelési segéllyel emelhető, a most meg-

jelenő rendelet azonban az utóbbi tekintetben is fejlődést hozott. Eddig ugyanis a baleseti özevgyi járulékok, mint említettük, csak a harmadik és minden további gyermek után emelkedett nagyobb összeggel, míg most már a most megjelent rendelet értelmében ez a nevelési segély már az első két gyermek után is magasabb összeggel emelkedik. A különbözetet a baleset következtében meghalt gazdasági cselédék és munkások özevgyei a 16. életévüket be nem töltött első két gyermekük után január 1-ig visszamenőleg is meg fogják kapni.

Az új rendelet tehát az özevgyi ellátatlan 16 évnél fiatalabb első és második gyermekénél is fel emeli a nevelési segélyt, és a rokkantak ellátatlan 16 évnél fiatalabb gyerekei számára bevezeti a nevelési segélyt.

Ilyképen a járadék összege a gyerek számától fog függeni. A családvédelmi szempont lesz tehát irányadó. Az lett a cél, hogy az anyagi megerősítés azokat támassza alá, akik a gyermeknevelés terhének vállalásával hozzájárultak a nemzettest kiépítéséhez, mégpedig olyan arányban erősítse, támassza alá ezeket, amilyen mértékben ezt a terhet az illetők vállalták.

Teleki Mihály gróf földmivelségi miniszter újabb rendelete nemcsak megértő szociális gondoskodást jelent tehát, hanem szerencsésen egyesíti a szociális gondoskodás és a családvédelem szempontjait, miként az a népi politikából természetesen folyik is.

Megjelent a Marnitz tangóharmonika-füzet (VIII., József-körút 37. sz. alatti) 32 oldalas, 67 különböző típusú tangóharmonikát ismertető nagy képek árjegyzékével. Nélkülözhetetlen mindazoknak, akik tangóharmonikát óhajtanak vásárolni, mert nemcsak az összes létező típusok pontos leírását tartalmazza, árak és részletfizetési feltételek feltüntetéseivel, hanem a tangóharmonika tanulásához és kezeléséhez igen fontos utmutatókat tartalmaz. Érdeklődőknek ingyen küldi a fenti szakület.

A kormány ismét fel emelte a selyemgubó beváltási árát

Az idén az I. osztályú selyemgubó kilogrammjáért, a múlt évi 1 pengő 40 fillér helyett, 1 pengő 80 fillért fognak kapni a selyemtenyésztők. Ez a jelentékeny árfeljavítás a selyemtenyésztésre vállalkozóknak igen szép jövedelmet biztosít és egyáltalán a minőségi termelésre is serkentő jellegű szorgalmat. Aki jól táplálja és előirás szerint gondozza a selyemhernyót, az sok elsőosztályú gubót fog beszügyeltetni és ennek megfelelően keresete is jóval nagyobb lesz.

Helyzetjelentés a miskolci gazdakamara területéről

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) most készült a márciusi órára vonatkozó helyzetjelentésével, amelyből megállapítható, hogy a mezőgazdasági munkásság általában foglalkoztat talált. Az aratási és summás szerződések megkötése több helyen nehézkösen történt, amit befolyásol a németországi mezőgazdasági munkásságvétel. Borsodvármegye ipari vidékén előreláthatóan munkáshiány következik be, mert az ipari üzemek jelentékeny száma újabb munkást vettek fel.

A pénzügyi helyzet az értékesítendő terményfelesleg hiánya és a még mindig rendkívül alacsony állattárak miatt legtovább helyen igen nehéz. A gazdaközönség csupán baromfi- és tejtermékekből jut némi jövedelemhez, amelyből legszükségesebb napi kiadásait fedezi.

Az értékesítés tekintetében különbséget kell tennünk a termény- és az állattérképesítés lehetőségei között. A terményárakkal általában a gazdaközönség meg van elégedve, azonban az állatok értékesítése — elsősorban a szarvasmarha, sertés és juh — egész alacsony és nyomott árak mellett is sok helyen alig lehetséges.

Termeljünk gyógynövényeket!

A M. Kir. Gyógyművelési- és Gyógyipari Osztály a gyógy- és vegyipari növénygyűjtés, beváltás és természetiránt érdeklődőket oktatja és nekik szaktanácsot ad. Szakszerű közreműködésével támogatja a gyógy- és illatos növények gyűjtését, termesztését és feldolgozását. Megvizsgálja, minősíti a drogokat és előmozdítja ezek értékesítését, ellenőrzi a gyógynövénykereskedelmet.

Gyógynövényt termelni vagy gyűjteni az é részben fennálló rendelkezések megtartásával mindenkinek szabad. A fennálló rendeletek értelmében a gyógynövények beváltása, illetve a masok által gyűjtött gyógynövények megvásárlása, továbbá a gyógynövények külföldre való szállítása a M. Kir. Gyógyszernövénykísérleti Állomás engedélyéhez van kötve. Beváltói, illetve gyógynövény-nagykereskedelmi engedélyt kaphat minden magyar honos, ha egyébként az előirt feltételeknek megfelel. Az ezirányú, 2 pengős okmányt a Gyógyművelési- és Gyógyipari Osztálytól (Budapest, II., Herman Ottó ut 15.).

Kikövezik a jánoshalma—dzsidai utat. A jánoshalma—dzsidai utra régen panaszkodnak a jánoshalmiak s ket évvel ezelőtt az érdekel gazdák már maguk indítottak gyűjtést követés építésére. A dzsidai és jánoshalmai gazdák 22.000 pengőt adtak össze, ami azóta az egyik bankban kamatozik. Most a belügyminisztérium elrendelte a jánoshalma—dzsidai utnak kikövezését. A 124.000 pengős utépítés költségeit nagyjából az állam fedezi.

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Mindenütt és mindenkor magyarnak kell maradni!

Hosszu évek óta mennek ki a magyar mezőgazdasági munkások ilyenkor tavasszal Németországba és őszkor szorgalmuk gyümölcsével térnek vissza. A magyar munkást jó tulajdonságai: a szorgalom és a becsületesség tették annyira kedvelté Németországban, úgy hogy ma már a német földbirtokosok nagy része magyar munkást szeretne alkalmazni. Ezért olyan nagy az érdeklődés német részről a magyar mezőgazdasági munkások iránt.

Erre a jó hírnévre valamennyien büszkék vagyunk és éppen ezért nagyvágóság volna megfélemlíteni azokról, akik hozzájárultak annak idején a jóhírnévként a megalapozásához. Idestova tíz esztendője annak, hogy az első válogatott munkáscsoportot sikerült elhelyezni Németországban és ugy ezeknek, mint az utána következő munkáscsoportok magatartásának köszönhető, hogy a bizalom évről-évre erősödött. Őszinte elismeréssel állunk meg egy pillanatra, mikor ezekre az uttörőre gondolunk most, amidőn az első rajok már elfoglalták helyeiket a német mezőgazdaságban.

A Németországba menő munkások közül eddig közel háromezer ember utazott ki; a többiek szerződötése és utbaindítás most folyik.

Meleg üdvözlötünk küldjük a már kintlevőknek és közöljük, hogy a németországi tartózkodás ideje alatt — úgy, mint a múltban —

ez évben is ebben az újságban rendszeresen közölni fogjuk mindazokat a tudnivalókat, amelyekre szükség van.

Az újságot minden csoportnak annyi példányban fogjuk megküldeni, hogy a tudnivalókról idejében valamennyien tudomást szerezzenek. Kisebb csoporthoz tehát egy-két példányban, nagyobb csoporthoz ennél több példányban kopogtat be a hazai és tanyai lakosság körében elterjedt lapunk minden héten pontosan. A Vasárnap-ot az idegenben tartózkodó munkástevéreink a földművelésügyi minisztérium megértő gondoskodásából ajándékképpen kapják.

Az elmúlt évek tapasztalata alapján felhívjuk munkástevéreink figyelmét arra:

ne tévesszék szemük elől egy pillanatra sem, hogy külföldön tartózkodnak, ahol az egyes ember magatartásából ítélük meg az egész nemzetet.

Gondoljon tehát mindenki arra, hogy munkájában, szórakozásában, az egymással való érintkezésében, a csoporton belül előforduló vitás kérdések elintézésében, szóval minden olyan alkalomnál, amely a nyilvánosság előtt történik, viselkedéséről következzék meg a fajtánk jó és rossz tulajdonságaira. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy kevés magyar ember bontotta meg a rendet Németországban, éppen azért van jó hírnévünk. Évenként azonban sok új ember is kikerül, éppen azért nem árt, ha az ő figyelmüket is felhívjuk erre a fontos körülményre.

A magyar kormány természetesen azt szeretné, ha nem kellene külföldre engedni munkástevéreinket, hanem őket itthon lehetne foglalkoztatni. Sajnos, ez most még nem lehetséges, hiszen szegények vagyunk. Nincs annyi pénzünk, hogy megfelelő munkáalkalmakat tudjunk ide-

haza biztosítani. Eppen azért más — számára nagyobb — nemzetek példájára mi is igénybe vesszük az elhelyezést megtaláló munkások részére a külföldi munkáalkalmakat. Lengyelországból, Olaszországból sokkal több munkás megy Németországba, mint tőlünk. A baráti kapcsolat az előbb említett nemzetek munkásaival ápolni kell a németországi tartózkodás alatt, éppen úgy, mint a nem magyarra jobbi magyarországi munkásokkal is.

Országunkból nemcsak ma-

Miképpen küldhetnek haza pénzt a magyar munkások

A Németországba szerződötelt magyar mezőgazdasági munkások kerestüknek egy részét, azaz összesen 400 márkát hazaküldhetnek.

Az egy hónapban hazaküldhető összeget a német hatóságok állapítják meg. Kezdetben csak kevesebb pénz lehet hazaküldeni, körülbelül 35 márkát, a fennmaradó rész pedig az év végén — mielőtt a munkások hazajönnek, vagyis november és december havában — egyösszegben küldhető haza. A hazaküldött pénz, akármilyen részletekben is küldik azt, 400 márkát nem haladhat túl.

A hazaküldendő összeget át kell adni a munkaadónak és egyúttal pontosan meg kell nevezni azt a személyt, akinek a részére itthon kifizethető az összeg. Először a feladó neve, például Nagy János (férjezett nőknél a leánynevét is, így Nagy Jánosné szül. Kiss Mária) 20 márkát küld Nagy Józsefnek, Gyula, Koszuth-utca 5. szám. Olvashatók lehet irni, mert különben a pénzt nem lehet kikézbesíteni. Minden csoportban van olyan személy, aki szépen tud irni, őt kell megkérni. Lehetőleg nyomtatott betűkkel kell irni a címet, mert ez jobban olvasható. A munkaadókat a pénz hazaküldésére vonatkozólag a német kormány már értesítette, úgy hogy azok tisztában vannak a dologgal. Szükségesnek tartjuk azonban, hogy a magyar

Magyar panasziroda Berlinben

Közöljük magyar munkástevéreinkkel, hogy a magyar királyi kormány, mint tavaly, az idén is **teljesíthető** létesít a berlini m. kir. konzulátus mellett, munkástevéreink lelki gondozása érdekében és esetleges panaszait elintézésére. A hivatal címe: **Konsulat Berlin, S. W. II.**

Szalonnát, tarhonyát és bort vámmentesen kapnak a magyar munkások

A német kormány hozzájárult ahhoz, hogy ebben az évben is vámmentesen szalonnát kaphassanak a magyar munkások. sőt ezenkívül ez idén azt is megengedte, hogy tarhonyához és borhoz is vámmentesen jussanak.

Féjenként és havonként 5 kg szalonnát, 4 kg tarhonyát, 5 liter bort

lehet rendelni a *Hanga szövetség központ németországi kirendeltségénél, amelynek címe a következő: Transdanubia, Berlin, Brückenhalle 36.* Magyarul lehet rendelni. A megrendelés úgy történik, hogy valaki összeírja a csapatból, hogy mennyi szalonnára, tarhonyára és borra van szüksége és ezt közli a fenti címmel. A szalonna ára kg-ként 1.02 márká; a tarhonya kg-ként 68 pfennig; a bor literje 59 pfennig; az összeget a rendelés alkalmával kell fenti címre beküldeni. Ebben az érben már benne van a szállítási költség is, úgyhogy az

gyar anyanyelvű, hanem tót és német anyanyelvű munkást is helyezzünk el Németországban

és miként Szent István nem tett különbséget édes hazánk honpolgárai között, ezt a hagyományt ápolva, mi is testvért kell, hogy lássunk a más nyelven, de magyarul érző honfitársainkban. **Ezért volt boldog Nagymagyarország minden polgára és egy nagy világszerte kellet következnie, hogy meggyőzze ellenségeinket arról, hogy szívük mélyében mindnyájan visszavágyódnak a régi magyar határok között élő népek.**

munkások is tisztában legyenek azzal, hogy miképpen jön pénzükhöz. Először is a munkaadó Németországban a csoport által hazaküldendő összeget befizeti a **német birodalmi bankhoz** és egyúttal csatolja a munkások által összeállított névsort és hogy egyenkint ki mennyi pénzt és kinek a címére óhajt hazaküldeni. A pénz ezek után a német birodalmi banktól a **Magyar Nemzeti Bank**-hoz kerül, innen pedig a budapesti székhelyű **biro. Országos Központi Hitel-szövetkezet**-hez. Ennek a szövetkezeti központnak Magyarországnak majdnem valamennyi községében van tagszövetkezete és a címet, így a **lakóhelyéhez legközelebb fekvő hitel-szövetkezet útján kapja meg a hazaküldött pénzt.**

A földművelésügyi minisztérium, amint a fentiekből is látható, a legpontosabban és a legolcsóbb átutalási eljárást biztosította a magyar mezőgazdasági munkások részére.

Megjegyezzük, hogyha valaki a saját részére kívánja a pénzt gyűmölcsözötni, azt is megteheti és pedig úgy, hogy abba a névjegyzékbe, amit a pénz hazaküldése alkalmával a munkaadónak átad, a **hitel-szövetkezet nevét írja** be és külön is ír a hitel-szövetkezetnek, hogy a pénzt saját nevében a szövetkezetben óhajtja kamatoztatni.

Dessauer-Strasse 28—29. Mondanunk sem kell talán, hogy munkástevéreink csak valóban komoly ügyekben forduljanak panaszaiikkal az irodához. Ezekben a levelekben mindenki közölje nevét és pontos címét. Névtelen levelekben közölt ügyekkel az Iroda nem foglalkozik.

Az itthoni címre járó lapot nem küldhetjük ki Németországba

A tavaly Németországban járt előfizetőink közül sokan fordulnak hozzánk azzal a kéréssel, hogy a címükre járó lapot most már németországi címükre küldjük utánuk, a portó-különbösgét megtérítse mellett. Ezekre a kérésekre vonatkozóan üzenjük mindenkinek, hogy a **Vasárnap-ot** az idén is minden csoport **teljesen díjtalanul, több példányban meg fogja kapni**, mielőtt a címek hozzánk beérkeztek és feldolgoztatnak. **Az előfizetett lap példányokat pedig továbbra is az itthoni címekre küldjük.**

Ennek az az előnye, hogy az itthonmaradt családtagok is értesülnek a kintlevők sorsáról, üzeneteinket is olvashatják és így a **Vasárnap-on** ke-

resztül is kiépül majd a közvetlen kapcsolat a család és a Németországban dolgozó család, vagy hozzátartozó között. A kívánatos voltaképpen az lenne, hogy minden olyan munkástevéreink, aki Németországban dolgozik, **itthonmaradt családjá is hozzájusson hetenként a Vasárnap-hoz.** Ha azonban ez nem lehetséges is, kérjük azokat, akik előfizetőink, hogy **ne vonják meg családjuktól a lapot.** Az újság kiküldése iránti kérelmeknek tehát egyrészt ebből a szempontból, másrészt azért, mert a **portó-különbösgé miatt csaknem kétszerannyira kerülne az újság, nem tehetünk elcset.** Ismétljük: minden munkáscsoport hamarosan rendszeresen megkapja az újságot, éppen úgy, mint tavaly.

ÜZENETEK

Gál János: Legyen meggyőződé, pénzt feltétlenül meg fogja kapni, de mint már többször írtuk, sajnos, türelmemmel kell várniuk az elintézésig. — **Magyarovits József:** Az új címet keresztül vettük, úgyhogy az újságot a megadott címen fogjuk küldeni. Megreklamáljuk kérését Németországban. — **Iványi Pál István:** Azt ajánljuk, hogy a szerződötés alkalmával a német kiküldötöknek adja elő kérését, valamint a gazdasági felügyelő ural keresse az összekötötést és mutassa fel azt a levelet, amit volt munkaadója Önnek írt. A községi előjárásban feltétlenül jelentkezésk és kérje meg, hogy lehetőleg vegyék tekintetbe volt munkaadója kívánását. Mi is megpróbáljuk kérését illetékes helyre juttatni. — **Mukics István:** Levelet elintézés végett Németországba küldöttük.

— **Bakucz Sándor, Botschov:** Sorait illetékes helyre juttattuk. Mindenkinek a kívánásig lehetőleg figyelembe fogják venni. Továbbra is minden jót kívánunk és mindnyájakat üdvözöljük. — **Jakovics Pál:** Tudomásunk szerint onnan is lesznek szerződötések. Amennyiben a németek szerződötetni fogják Önöket, úgy nemmi akadály annak, hogy az idén ismét kimenjenek Ha a német kiküldötök oda kiszállnak, úgy mutassák fel a volt német munkaadónak Önökbe intézett levelet, valamint a vármegyei gazdasági felügyelő urat is keressék meg annak idején.

Falu-Gazdaszövetség

Széchenyi-daloverseny Nagycenken

Husvét hétfejen folyt le **Nagycenken** a Széchenyi István gróf emlékére alapított vándorsereglet **daloverseny.** A járás dalárdái már hónapokkal előzőleg szorgalmasan készültek a versenyre. Az ünnepeket a Dalösszövetséget **Völker József** alelnök, a járást **Havas Béla** fozszegabíró, a **Falu-Gazdaszövetséget** **Ágoston Béla** dr. főtitkár képviselte.

Völker József a Dalösszövetség nevében üdvözlölte a megjelenteket és kitüntette a tíz év óta muködő dalosokat. A bírálóbizottság a következő határozatot hozta: az ezüsterleg-vándorjait a **Nagycenki Iparosok Dal- és Tarsasköre** nyerte el; aranyérmert kapott a **Csapodi Feridalkör;** ezüstermet nyertek: az **Ebergöci Dalosegyület** és a **Bremberg-bányai Bányászdalárda.** Versenyen kívüli szereplésért a **Falu-Gazdaszövetség** aranyérmert tüntette ki a **Soproni Liszt Ferenc Zeneegyesület** és a **Hegyköi Róm. Kat. Egyházi Vegyeskart.**

Ágoston Béla dr. főtitkár hirdette ki az eredményt és mondott köszönetet a dalosoknak értékes munkájukért. — A magyar dal, különösen itt a végeken, különösen fontossgal bír — mondotta többek között — és alkalmas arra, hogy egybeforrasza a lelkeket és megerősítse hazaszeretünket.

Rovatvezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

A TALAJ TAVASZI MUNKÁI

A tavaszi munkákat csak akkor szabad megkezdeni, ha már a föld kellőleg megszáradt.

Ha a föld világosszürke színű, ha nem tapad már lábunkra, ha a görgők megmoymáskor szétcsúsznak anélkül, hogy lábunkra ragadnának, akkor mondhatjuk elég száraznak a talajt. A gazda első munkája korai tavasszal a szántóföld felületének elengedése. Ennek célja az, hogy a párolgási felület minél kisebb legyen. Nagyon fontos ugyanis — különösen laza talajon — hogy a talajban lévő nedvesség ne párologjon el a földfelületről, hanem a növények számára visszamaradjon. A talaj egyengetése kötöttebb talajon boronával, lazább talajon csuszatóval történik. Hengerzés ilyenkor nem ajánlható, mert ez a hajszálcsövesség helyreállításával a nedvesség elpárolgását idézi elő, ami pedig tavasszal határozottan káros lenne.

A csuszató egyenletessé teszi a talajt, szétzúzza a görgővéket anélkül, hogy a talajt kótné; elősegíti a talaj beéredtségét és jó magyagyt készít. A boronálás és csuszátás által a szántóföldön mindenütt egyenlő lesz a talajréteg, beléje a nap, levegő és meleg egyenlően hat be s így mindenütt egyenlő morzsalékosága és nedvességi lesz. Ezzel nemcsak sok vetési munkát könnyítünk meg, hanem elősegítjük a vetés megfogadását és fejlődését. Csuszatókúl nemcsak fából készült hasabokat, hanem ócska vasuti sineket is használhatunk. De megfelel e célra egy kocsi oldala is, ha kellőleg megterheljük vagy egy megfordított borona is, ha a fok felszélével nem állanak ki.

A csuszatóval megmunkált földet nem szabad soká ily hagyni. A talajt lazítani kell, de hogy milyen mértékben, az a talajtól függ. Könynyű, tiszta földet szabad erősen és ismételtelen keresztben-hosszában jó mélyen meglazítani. A boronálásnak előnye, hogy a talajt lazítja anélkül, hogy megfogorátná. Kevésbé laza talajon, hol az összetömődés biztosan várható s ahol a gyomok is felütötték fejüket, ott a lazításhoz az extirpátort, a grubert vagy a rugós boronát kell használni.

A hengerezés különleges esetekben és a végső szükségben veendő csak igénybe. A henger csak olyan talajon dolgozhat jól, mely száraz. Ha a föld a hengerhez tapad, akkor azt a földet nem szabad hengereálni. Ha a föld rögös vagy beléje finom magvakat akarunk vetni, akkor hengerehatunk, de a henger után megint borona járjon. Nagyon száraz időjárásnál szükséges lehet a hengerezés, mert általa a talaj mélyebb rétegeiben lévő nedvességet felszívjuk a talaj felső rétegebe, a gyenge növények gyökereihez. Ekkor előnyösebb, ha a sima henger helyett a gyűrűs hengert használjuk.

Ha a gruberral vagy rugós boronával való lazítás nem elég, akkor szántanunk kell, de ezt tavasszal lehetőleg mellőzzük. Elkerülhetetlen a szántás, ha trágyát akarunk a földre vinni vagy ha nagyon gyomos a föld. A trágya alászántására is sokhelyen szántunk. Vetés alá nedves földet

ne szántunk, mert ez a termés rovására történik és ilyen szántás után a föld jó ideig nagyon nehezen megmunkálható.

A KANCA ÉS A SZOPOS CSIKÓ ÁPOLÁSA

A szoptató kancákat bőséges, fehérjedus takarmányozásban ajánlatos részesíteni, hogy elegendő tejet termeljenek és a csikók jól fejlődjenek. A szopós csikóknak a 4-ik héttől kezdve alacsony jászólból zuzott zabot és kitünő minőségű szénát ajánlatos nyújtani. A szopós csikó annyiszor fél kg zabot tud naponta elfogyasztani, ahány hónapos. A zabot később szemesen célszerű etetni és kevés fehérjedus takarmányt, így hüvelyes magvak (borsó, bab) daráját vagy lenmagpogácsát hozzá keverni, továbbá 1—2% szénsavas mésszel kiegészíteni, hogy az elválasztott csikó szívesen fogyassza a fehérjedus takarmányt s csontozata jól fejlődjék.

TERMELJÜNK PILLANGÓS TAKARMÁNYNÖVE-NYEKET

A csalamádé, mohar, köles, stb. talajszaroló takarmányfélék helyett termeljünk inkább pillangós takarmányokat. Ez utóbbiak nagyotemű, fehérjében dus, kitünő takarmányt adnak; beárnyékolják a talajt, elnyomják a gyomnövényeket, így a talajt gyommentesen hagyják vissza az utódnövénynek; végül: a levegőből nitrogént kötnek le s így a talajnak termőerejét növelik. A jöminőségű mérlyérű, kötött, agyagos és változós talajokon, valamint a kötöttebb barna homokon diszlik a löhere, a lucerna, a biborherre, a nyulszapuka, az őszi takarmányborsó, a pannonbüköny, a baltacim. A jobb minőségű homokokon, ha szintén van mézstartalmuk, a lucerna, a nyulszapuka, a homoki borsó, az őszi takarmányborsó, a szöszbükönyön diszlenek. A száraz, gyenge minőségű futóhomoktalajokon pedig a szöszbüköny és a kétéves somkóró.

EGY KISGAZDA TAPASZ-TALATAI

(I. közzelvény.)

A MEZŐGAZDASÁGI KÖZLÖNY ezévi januári száma között a fenti cím alatt **KUKLA BÉNI** ceglédi kisgazda és jeles szakíró kitünő fejtegetéseit. A tanulmányt teljes egészében közreadjuk és olvasóink gondos figyelmébe ajánljuk.

A téli mezőgazdasági tanfolyamok, téli gazdasági iskolák, népművelődési előadások arra valók, hogy a kisbirtokosok gazdasági tudásukat gyarapíthassák és a mezőgazdasági tudomány fejlődésének hasznát vegyék ök maguk is, de vegye hasznát az általános jólét emelkedésével az állam is. A kormány és a mezőgazdasági kamarák a gazdasági ismeretek terjesztésére minden tőlük telhető

megtesznek. A kisbirtokosok számához képest azonban ezeknek a tanfolyamoknak a száma mégis annyira kevés, hogy a tanítás eredményét alig lehet észrevenni.

Negyvenéves önálló küzdelmem alatt szerzett tapasztalataim leírásával én is az ismeretek terjesztését és a közt szertném szolgáltni.

Olyan kisbirtokos gyermeke voltam, akinek 12 magyar hold földje volt. Ebből a 12 holdból 4 hold kötött talajú volt, a többi homok. 2 hold pedig szőlő. Hatán voltak testvérek; mikor felnőtünk, jórészt napszamba jártunk és én még nős koromban is hét évig aratómunkás voltam. Az osztályos egyezségnél jutott reám 1 hold homok és 1 hold szőlő. Így homokon kezdtem a gazdálkodást, mind a mai napig is homokon gazdálkodom és tapasztalataim is a homoki gazdálkodásra vonatkoznak. A homoki gazdálkodás irodalma azonban ugys nagyon szegény. Csak az újabb időkben fejt ki a homoki gazdálkodás és irodalom terén eredményes működést **Westik Vilmos**, a nyírségi homokkiserleteri gazdasági igazgatója, aki azelőtt kecskeméti gazdasági felügyelő volt.

Mi a magunk idejében sem az iskolában, nem másutt a helyes gazdálkodásra oktatták nem kaptunk. Ugy tudom, a nálam fiatalabb kisbirtokosok sem részesültek ilyen oktatásban. Kijártam hát elemit, megtanítottak írni, olvasni, számolni; megtanítottak hány földrészt van, hogy a legmagasabb hegy a Himalája Ázsiában, a legnagyobb folyó az Amazon Amerikában, megtanították a tengereket, azután a zsidó nemzet történetét, Ábrahám, Jákob, Dávid, Salomon király dolgait, stb. A természetrajzból az állatok világrát, a természetant, a nyelvtant és annyi sok mindent, ami nélkül ma is jól megvolnék.

csak abból nem tanítottak semmit, amiből mindnyájan élünk, a földmivelésből.

Nem a zsidó nemzet történetének ismeretere volt nekem szűkégem és a többi földművelőnek, hanem a föld ismeretere, annak összetételére, hogy mi van a jó termőtalajban és hogy mi hiányzik a rossz talajokból.

Apám mellett megtanultam, hogy aki jól kapálja meg a krumplit vagy a kukoricát, az egy vékánál, vagyis 400 önlé nagyobbat nem tud megkapálni. Megtanultam szántani azzal a **Vidaes-ékevel**, amelynek kormánya még pléhből volt és a földet nem fordította, csak élen hagyta. Megtanultam a kukorica ültetését másfél lépésre, 12 cm-re, sarokkal ültetve, jól reataposva, a krumpli ültetését egy lépésre, szintén sarokkal, azután még megtanultam a szőlőben szükséges dolgokat, mindazt, amit az apám tudott, de minden magyarázat nélkül, mert hiszen az apám sem tudott a szükséges munkája elvégzésén kívül semmit az elméletből és valószínűleg nem tudtak ilyesmit az iskolai tanítóink sem. Nem esoda tehát, ha a kisbirtokosok a növénytermelés terén nem tudnak versenyezni a jól vezetett nagybirtokkal. Remélhető azonban, hogy pár évtized alatt sokat fog fejlődni a kisbirtokosok tudása is, amire különösen a homokföldeknél van nagy szükség.

mivel a homokföldek legnagyobb része a kisbirtokosok kezén van és ezek a homokföldek megfelelő míveléssel jól megjavíthatók volnának.

1926 őszén az OFB útján egy 30 holdnyi 24 éves haszonbérlethez jutottam. Ez a bérlet is tipikus homokföld, a szántója hatodosztályu, van benne 8 hold rét, amelyen főleg sás és zsurló terem. Nálunk a homokföldnek két nagy ellensége van. Az egyik a szél, a másik a muhar. A muharnak három fajtája van elterjedve, legjobban a bugás muhar, azután a talpas muhar és barnás homokon a fekete muhar. Ha a szél és a muhar ellen sikeresen tudunk vé-

dekezni, a homok ezt a munkát jól meghálálja, amire ez bizonyágként 30 holdas bérletemre hivakozhatom.

Amikor 1926 októberében átvetttem a bérletet, a szántó egyharmadán rozstarló volt, a kétharmadán pedig kapás. A krumpli már fel volt szedve, de a felszedés után akkora gaz borította a földet, hogy egyik szomszédomat kértem meg, hogy szedje össze azt a rengeteg dudvát és én ingyen hazaszállítottam. A szomszédom közel egy hétig dolgozott vele, a nagy rajokat kápicskával verte ki. A kukorica harmados mívelésbe volt kiadva, a termés holdanként 6—10 mázsa volt csövesen. A szára alig volt egy méter, de a föld sűrűn be volt gazosodva muharral, akár a kaszáló, sőt a partos aljak még királydinnyével is, hogy ott meztőlább menni sem lehetett. A laposabb részen zsurló nőtt. A részesek panaszokdát, hogy azért a termésért nem volt érdemes kétszer megkapálni a kukoricát. Én pedig azzal biztattam őket, hogy én huszonötöt veretnék rájuk ezért a kapálásért, nem pedig kukoricát adnék. Amikor a bérletet átvetttem, három jó lóval nehéz fogással összehúztuk a gázt és szántás előtt rakásba hordva felegettük.

10 mázsa rozsol, 1 mázsa tiszta búzát vettem, de ezt megrágyáztam. Zabnak 2 holdat hagytam, színtem megrágyázza, az összes vetésem tehát 13 hold volt, amiből 1927-ben 43 mázsa rozs, 6 mázsa buza és 16 mázsa zab, tehát összesen 65 mázsa termett. Azóta is ezt a vetésforgót tartom és

a következő 11 év alatt a legkisebb termésem 128 mázsa gabona volt, a legtöbb pedig 180 mázsa.

Azt szeretném leírni, hogy értem el ezt az eredményt.

Már említettem, hogy a homokon a legnagyobb ellenségünk a szél, annyira, hogy tavaszi kalászosot nem is érdemes vetni, mert az a homokverést nem tűri. Ha a szél nem fuja, a homok is mindent megteremne. És hiába ajánlják az igazi homokon az ősi szántást, az ott nem fog állandósulni sohasem. A homok korán gyomosodik őszi szántás után és akár krumplit, akár kukoricát vetünk belé, a gaz miatt muszáj előbb fogsolni. Az ősszel felszántott homokon pedig a télen kifagyott felső réteg a fogsolás után annyira laza lesz, hogy egy 24 óráz szel a talaj egész humuszát elhordja, ha pedig a kukorica már ki volt kelve benne, úgy elviszi a szél azt is a homokkál együtt, hogy újra lehet ültetni. Bizony sokat kellett az én bérletemen javítani, hogy a korábbi bérlo által elkövetett hibákat helyrehozzam, mert egyrészt pázmákban a szél már ugy elrontotta a szántást, hogy az eke eleven földet hozott fel és csak az Isten tudja, hogy a humusz hová lett. Én ezeket a széljártásokat ugy javítottam, hogy a tavaszi alá jövő táblán, amely aratás után fel van szántva, a szélrongalót részt istállótrágyával ősszel jó vastagon letérttettem. A téli nedvesség és fagy a trágyát megkorhasztotta, kilugozta, a tavaszi szántással a földre kerülve, őssze egészen elkorhad és nagymértékben növelte a homok humusztartalmát. Néhány év múlva már nem volt benne ősszel sárga a roz és nem volt aratáskor veréborru.

Westik Vilmos gyakran említi könyvében, hogy a homok humusztartalma igen kevés. Ha a gazda nem is tudja növelni a homok humusztartalmát, iparkodnia kell, hogy legalább megtartsa azt.

(Folytatjuk.)

ADÁS-VÉTEL

Rév-Komárom legforgalmasabb helyén egy üzetlész, hatvanegyes péksséggel, darálómalommal — öregség miatt — eladó, esetleg bérbeadó. Érdeklődni lehet: **Virág Vincénel, Komárom, Rákóczi Feren-c. 5.**

NITROGÉN nélkül nincs növényi élet!

Kérjen díjtalan, szakcsérű felvilágosítást: **PÉTINITROGÉN Mútrágyagyár r. 1.** Budapest, V. ker., Nador-utca 21. szám.

Kénsavas ammoniák 20.5% N ammoniák és salétrom tartalmu nitrogén mútrágya.

Péti só 17% N ammoniák és salétrom tartalmu nitrogén mútrágya.

Móssalétrom 15.5% N salétrom tartalmu nitrogén mútrágya.

Lerakatok az ország minden részében.

KIS VASÁRNAP

Édesapám, Édesanyám!

Akárhová vígyen sorsom,
Akárhól lesz helyem, tanyám,
Jóságokat nem feledem:
Édesapám, Édesanyám!

Legyek szegény, legyek gazdag,
Legyek vándor árok partján,
Kettőtököt el nem hagyjak:
Édesapám, Édesanyám!

Ha bánat ér, ha boldogság:
Minden napnak esthajnalán
Fihozzátok száll a lelkem:
Édesapám, Édesanyám!

MÓRA LÁSZLÓ

DISZNÓ KOMA

Irtá: MÉZES JÁNOS

(Első közlemény.)

Kézdében az Isten csak az állatot teremt meg. Embert még nem alkotott! Ekkor történt, hogy az erőszán nagy bált tartott. Kellett neki, ő volt az állatok királya.

Nagy, szép aranykoronát viselt a fején a rettenetes tekintetű király s úgy figyelte alattvalóit, hogyan mutatnak. Azok pedig vidámok voltak és bohók.

A bált nagy hangverseny előzte meg. Fülemlé asszony, aki a paradicsom lombátoros színházának első énekesnője volt, vidám és mélabus dalokkal mulattatta a hallgatókat. Mindjárt utána Majom ur lepött föl. Hosszu, fekete kocsgalapot viselt, frakkot húzott magára és a szemére monoklit tett. Szédületes, bohó táncokat lejtett és holtra kacagattatta a közönséget. Bágoly ur, a tudós, szép és tanulságos felolvasást tartott, melyben legújabb találmányát, a „távirati csizmatisztítót“ irta le. Sok tapsot kapott és találmányát számoan megrendelték.

Voltak együttes számok is. Elefánt ur és Egér kisasszony sulyemelésben versenyeztek. Agar ur Csiga őrifal versenyt futott. Farkas ur Makmak kísával, a nyulak hős vezérével kardpárját vívott. Kecse ur és Légy kisasszony káposztaevésben mérköztek.

Vége-hossza alig volt a kacagató számoknak. Még a rettenetes tekintetű király is mosolygott ennyi bohóság láttára.

A hangverseny után tánc következett. Zsiráf ur volt az előtáncos. Ő kezdte meg Krokodil kisasszonnyal. Elefánt ur Gyik kisasszonyt kérte fel. Tevé ur pedig Egér kisasszonyt vitte táncba. Érdekes pár volt Gorilla ur és Darázs kisasszony.

Nagyszerű zenekar játszott az emelvényen. Pacsirta volt a karmester. Tücsök a primás, Gém a nagydobos, Kakas a fuvalós, Majom a cintányéros, Ókor a nagybögös.

Soha ilyen vidám mulatságot nem látott még azelőtt a világ.

Oroszlán ölésege arca ragyogott az örömtől és jókedvében büszkén vágta felre az aranykoronáját. Hogyne, mikor olyan jól mutatnak az ő alattvalói!

Egyszerre csak meglátja a sarokban a Disznó komát. Ott pipázott elterpeszkedve és nézte, hogyan mutat a többi. A ruhája piszkos volt és sáros. Ugy jött ide.

Nézte a király és haragra lobbant. Hozzáment és kérdezte tőle:

— Nincs neked más ruhád, hogy ilyen mocskosan jelent meg?

Disznó koma nagyon megijedt a király haragos tekintetétől és rémülten kapta ki szájából a pipát. Az-

tán kövér tokájából dadogva röffent ki a felelet:

— Nincs nekem, fölség, csak ez az egy...

— Ha nincs, miért nem tisztítottad ki legalább ezt az egyet, mielőtt idejöttél?

— Tiszta volt ez, én jó királyom, csak mesziről jöttem, elfáradtam. Pihennem kellett, hát lefeküdtem — a sárba.

(Folytatjuk.)

Fejtörő:

Ki az, ki születik kétszer a világra
S, már ifjúkorában veres a szakáll?
Sok felesége van, eggyel sem esküszik,

Utolsó óráján megköröszöltetik.

(SVNYV)

Egy lábnak egy kalapja.

Százan ülnek alatta.

(NYK)

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

A falusi gyermekek játéka

I.

A falusi gyermek közvetlen kapcsolatban él a természettel s így játékába is beleszövődnek a természet tárgyaitól és jelenségeitől szerzett benyomásai. Leleményesebb, életrevalóbb a városi gyermeknél, mint a kész ipari játékokkal elhalmozott városi gyermek, hiszen rá van kényszerítve, hogy a földdel, növényekkel, állatokkal maga találja ki játékait.

Minden falusi gyermek szívesen játszik sárral, homokkal, porral, itt kettős öröme van: sajátmaga alkothat, formázhat s bármikor szétrombolhatja játékszerét, hogy aztán újra más alakban összeállíthassa azt. A fiúk várat építenek, barlangot, alagutat fúrnak, gemeskutat, malmot készítenek földből, homokból, a lányok pedig edényeket, bölcset, babákat készítenek, háziállatokat és kimeneket, amelyben a homokkenyeret, kalácsot, pogácsát mindjárt meg is lehet sütni. Élénkebb képeztet, ügyesebb gyermekek sárcsomókból egész falusi utcatornak raknak ki, templommal, iskolával és malommal. Kedvenc játéka a fiúknak a sárpuska, amelyet megszikkadt sárból készítenek, úgy hogy a sárgolyót sajt- vagy kockaalakúra nyomkodják, közepét bemélyítik s fenekét megnyalozott hüvelykujjal elvékonyítják. A kész sárpuskát nyílásával felfelé, tenyerükre fektetik, belekópnak s aztán hirtelen valami kemény tárgyhoz csapják, hogy pukkanjon. Elsütés előtt néha átköveleknak rajta és különféle mondókat kiáltanak bele:

Tötömpuska, vert haluska,
Olyat löjjél, mint a puska,
Hukk bele hukk!

De a növények virágát, levelét, termését, szárát is nagy találokonyasággal használják fel játékszerűen a falusi gyermekek. A keserülapuból napesernőt készítenek, a békaфу húss levelét megnyomkodják és beleszikkadnak, mire az felfuvalkodik, mint a béka; a gyermekláncfüvet addig forgatják szájukban, — ezzel a mondással: pupáca, adjál nekem kulcsocskákat — míg csak kulcsalakat őlt és így tovább. Levelekből láncot, virágból koszorút fonnak s az akáca leveleit jobbról-balról letépdésve, mondogatják: Élek-halok, Vízbe-halok, Mennyibe-veznek, Az an-nyalok. A papsajt természetét a boltosdi játékból menyasszony-pogácsának nevezik és meg is eszik, szárából pedig gyűrűt, karperceket fonnak. A tokmagból nyakláncot, babszemekből kalászt fűznek maguknak. A nyárfa lehullott sárga leveleit egymásbafűzve és botra akasztva, nagyszerű sárkányt készítenek, boitorjánból bababutorokat, keseréket akasztgatnak össze. A kislányok lemorzsolják tengericsutkákból, mákféjből,

mákvirágból, napraforgó szárának beléből babákat készítenek. Lakódalmas játékból a fehérszirmu pipacsból menyasszony lesz, a pirosból meg völegény.

Minden gyermek nagy örömet leli olyan játékból, amely hangot ad. Fúszállal, akáccelével sipolnak, füttyentenek, tenyérről a kézre tett lelvélre csapva, puffogtatnak, trombitálnak nádsípon, hagymaszárból, bodzából, fűzfából készített furulyán; vízpiszkát készítenek toklevél szárából, bürökből, nyilat, mogyoróvesszőből.

A gyermeknek életeleme a játék, azzal felfrissül, képzeltvilága színesedik, leleményessége fokozódik, mozgása ügyesedik. Hagyjuk tehát kedvűre játszani a gyermeket s kisebb korában mondókkal, ötletekkel magunk is segítsünk neki.

Háztartási tanácsadó

A világosabb anyagból készült tavaszi és nyári ruhák az egész téli állás alatt legtöbbszór beporozódnak s mielőtt újra használatba akarjuk venni, bizony alaposan át kell tisztítani, fel kell frissíteni azokat.

Színes bársonyból a porfoltokat úgy tüntethetjük el, hogy terpentinnel kevert szeszrel átdörzsöljük az anyagot, a bársony vágásának irányában.

A csipkék rendszeren megszurkúlnak a portól s ezeket kevés száraz zsemlyével lehet megtisztítani. Finom csipkék tisztításához quillajakéregkivonatot készítenek. A quillajakérgyet hideg vízben 12 óráig állni hagyjuk, akkor ezzel a folyadékkal dörzsölve, megtisztítjuk a csipkét és utána rendszeren kimoszuk.

Fehér pamutszövetekből a porfoltokat a következő foltvívvel tüntethetjük el: 150 gramm szeszt elegyítünk 150 g éterrel és 25 g tiszta terpentinnel, melyhez 15 csepp citromolajat kevertünk. Ezzel az oldattal megmedvesítünk egy tiszta fehér rongyot és átdörzsöljük vele a foltokat.

Világos gyapjuszövetekből puha kenyérbéllel dörzsölve lehet kivenni a foltokat. Esetleg úgy, hogy 90 fokos szpiritusz felére vízzel felhígítjuk és ebbe mártott ronggyal dörzsöljük át.

Magyar konyha

Vöröshagymaleves haluskával. Két fej vöröshagymát karikába vágunk, zsírban megpirítjuk, kevés lisztet adunk hozzá, majd félkanál paprikát; megpirítjuk, sós lével felöntjük és forrni hagyjuk. Azalatt egy kanál vajot, két tojással, 3 deci liszttel kanállal jól elkavarunk, apróhaluskákat készítenek belőle, a már megfőtt levesben puhára főzzük és tejfolt adunk hozzá.

Bőrös pecsenye. Szép darab bőrös gerincet megmosunk és besózzuk, a bőrét rajtahagyjuk és apró kockákra bevagdoljuk. Kevés vízzel tepsiben a sütőbe tesszük és többszöri öntözés mellett egy óráig bent hagyjuk; míg ropogósra sul. Ha megfőtt, a zsírját leszűrjük, kevés vizet öntünk alá, hagyjuk felforrni, aztán ráöntjük a pecsenyére.

Sonkaszélet kiszűve. A sonkából ujjnyi vastag szeleteket vágunk és egy napig tejben áztatjuk. Akkor vékonyra kiverjük, fekvő tojásba zsemlyemorzsába mártjuk és forró zsírban szép pirosra sütjük.

Linci csemege. Félkilogram lisztet, negyedikilogram vajjal elkeverünk, adunk finomra tört mandulát vagy diót és a vajjal egyenlő mennyiségű cukrot; egy citrom reszelt héját, négy főtt tojás sárgáját, egy fekvő tojást és mindebből tésztát készítenek. Ujjnyi vastagra kinyújtva, fánkszuróval kiszúrjuk, középsőbe befőtt meggyet teszünk és a tészta szélét tojással megkenve, sütőben ropogósra sütjük.

Arany szabályok

Az általános szokás szerint a lázas betegnél főképpen folyadékokat nyújtanak, mert a beteg is kívánja a folyadékokat és a közfelfogás azt tartja, hogy a folyadékok könnyebben emészthetők, mint a szilárd ételek. A lázas betegnél nyújtott ételek között legnagyobb szerep jut a tejnek. Már pedig a tej nem mindig való a lázas betegnek, sőt nagyon sokszor a lázas betegnek nyújtott tej szomorú következményekkel jár. A beteg a tejet kihányja és ennek következtében állapotában rosszabbodás következik be. A tej ugyanis csak látszólag könnyen emészthető táplálék. Különösen ártalmas lehet lázas beteg számára, a kinek emésztőszervei nem működnek kifogástalanul. A tejben ugyanis aránylag sok zsír és fehérje van és ezek az anyagok a lázas beteg által nehezen emészthetők.

A könnyű levelek vagy különösen a cukrozott gyümölcslevek a legtöbb táperőt nyújtó és legkönnyebben emészthető táplálékot szolgáltatják. Itt ismételten rá kell mutatnunk arra, hogy a citromléből készült limonádé a lázas beteg számára valóságos oltóvosság.

Legjobb parancs:
a jó példa

Ne azért parancsolj, hogy hajalmadat fitegtsd, mint a zsarnok, hanem azért, hogy szülői kötelességedet teljesítsd.

A gyermek ne a parancsodot lesse, hanem az óhajodat.

Ugy parancsolj, hogy engedelmességedni taníts, ne félni.

Gyermekek ne szolgáljon teged, hanem utánozzon.

Sohase parancsolj azért, hogy büntethess, hanem azért, hogy dicsérhes.

Csék azt parancsolhatod, amit magad is tudsz végezni. A többi csak óhajod lehet.

Parancsod ne megkötő bilincs, hanem irányító gyeplő legyen.

Necsak parancsolj, hanem végre is hajtsd parancsodat.

Legjobb parancs a jó példa.

S legjobb szülő, akinek legkevésbé kell parancsolnia.

(8. 2.)

Április

16 VASÁRNAP

Fehérvásárnap, Lemb.

17 HÉTFŐ

Aniót

18 KEDD

Apoll., Ilima

19 SZERDA

Emma, Kocsárd

20 CSÜTÖRTÖK

Tivadár

21 PÉNTEK

Purshem K., Ansehu

22 SZOMBAT

Szóler és Kaj.

A nappal tartama április 22-én: 13 óra 58 perc; a hét folyamán 24 percet nő. — A hold fényváltozása: Újhold április 19-én.

Pápai szöveg az igazi békéről

XII. Pius pápa. husvét vasárnapján a Szent Péter Bazilikában ünnepi szentmisét pontifikált, majd latinnyelvű szentbeszédet mondott. A Szentatyá nagyhatású beszédében a békéről beszélt és rámutatott arra, hogy az igazi békének csak Krisztus lehet az alapja. Isten megismerése, tisztelése és neki való engedelmség az alapja az igazi békének. Hangsúlyozta a pápa, hogy mint ahogyan nem lehet béke rend nélkül, úgy nem lehet rend igazságosság nélkül sem. A Szentatyá beszéde végén felhívást intézett az egynekhez, népekhez, kormányzatokhoz és kormányzókhöz az igazságosságban — és felelősről szeretteben való béke érdekében.

Délben a Szentatyá a Péter Bazilika erkélyéről apostoli áldását adta a mintegy százezer tömegre.

A husvétünnep alatt az árkok tetejére vonták fel az Országzászlókat. Az Ereklyés Országzászló Nagybizottság intézkedésére a husvétünnep tartamára országzserte az árkok tetejére vonták fel az Országzászlókat, annak jelképül, hogy a Magyar Igazság — egyelőre csak részben, — diadalmkodott és a keresztény vallás szerinti feltámadás idején ünnepet ült a Magyar Feltámadás gondolata is. A budapesti Országzászlónál meghatározható és szép ünnepi zajlott le, amelyen a lakosság tízezrei és számos külföldi is részt vett.

Rothermere lord új könyve a magyarság érdekében. Figyelmeztetések és jóindulások, így hangzik Lord Rothermere legújabb könyvének címe, mely a közelmultban jelent meg a londoni könyvkereskedők kirakataiban. Magyar szempontból a könyv legérdekesebb részei azok, amelyek a magyar revízió érdekében folytatott küzdelemről foglalkoznak. Lord Rothermere részletesen leírja a Magyarországot ért sérelmeket és megálátásokat és leközi azoknak a cikkeknek tekintélyes részét, melyek országunk mellett 1927-től kezdődőleg megszakítás nélkül írt. A könyv több százezer példányban jelent meg, árusítása kerül a világ minden számottevő könyvkereskedésében és ezért felbecsülhetetlen a magyar propagandacérteke.

Kormányzói elismerés a kultusz-miniszternek. A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) április hó 9-iki száma legfelsőbb elhatározást és kéziratot közöl, mely szerint a Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Hónom Bálint dr., magyar királyi titkos tanácsos, vallás- és közoktatásügyi miniszternek a Szent István-emlékvén megünneplésének előkészítése körül szerzett kiváló érdemeiért elismerését fejezi ki.

P. Dudás Miklós lett a hajdudorogi püspök. XII. Pius pápa a hajdudorogi görög szertartású római katolikus magyar egyházmegye új püspökévé P. Dudás Miklós Mihály buzilista szerzetest nevezte ki. Az új püspök mindössze 36 éves. Teológiai tanulmányait a római Collegium Germanico-Hungaricumban végezte, majd a bolcséleti doktorátust is letette. Nevéhez fűződik a Szent Bazil-rendi apácáknak Magyarországra való visszatelepítése. Az új püspök egyike a katolikus egyház legkiválóbb szónokainak.

Ápa is, fiu is hősi halált halt a Kárpátokban. Csordás György 25 éves tüzértizedes hősi halált halt a Kárpátokban. Edesatyja, Csordás János, eszteregnyei gazda, a világháborúban ugyancsak a Kárpátoldón harcolva vesztette életét. A család hazahozta Csordás György holttestét és az eszteregnyei temetőben helyezték nagy részvétel mellett örök nyugalomra.

Levelezés házasság céljából. Beszkárt-alkalmazott, nyugdíjas, falusi, 25 éves, minden szenvedélytől mentes, protestáns, 166 cm magas, barna, egészséges, katonaviselt fiatalember vagyok. Egyszerű falusi gazdaság család leányával szeretnék házasság céljából levelezni. Olyan írjon, aki 164 cm-nél nem magasabb, egészséges, csinos, dolgos s a id kis falunkban egy kis házacskó és földcseske megalapozásához hozzásegítené. Valent György, Címke (Pestmegye), Petőfi-utca 13.

Honvédtemetés Nagykanizsán. Nagykanizsa város által adományozott disztrihelyen temették el az üngyegyei harcokban hősi halált halt vitéz Szabady Béla emléklpos zászlóst. A vitézi székházban történt felravatolás után a nemzeti lobogóval letakart kocsit az országzászló elé vitték, ahol a bucsuztatás folyt. A gyászszertartáson megjelent vitéz Kiss László tábornok, hadtestparancsnok és Grunde Géza alezredes, állomásparancsnok, Kráthy István polgármester, Kaltrovis Antal őrnagy, a volt iskolatársak nevében pedig Boda Károly mondott bucsubeszédet.

Tüz puszított egy fővárosi sörházban. Április 11-én délben a budapesti, Külső Jászberényi-uti Rézvény Söröző telepen veszedelmes tűz keletkezett. A percek alatt elharapódzott tűz elpusztította a háromemeletes malatáraktartó és szárítóhelyiséget. A tüzet a tüzoltók csak többször munka után tudták megfékezni. A kár megközelíti az egymillió pengőt.

Holttest a kutban. A Pestszent-erzsebethez tartozó Kapitány-pusztán az egyik bolgár kertészet nyitott kutjában egy férfiholttestet találtak. A kutban talált holttest Rupert Ferenc 50 éves lakatossegéddel azonos, aki a Klapka-utca 76. számú házban lakott Budapesten. Holtteste mintegy tíz napja lehet a kut vízében. A rendőrség nyomozást indított annak megállapítására, hogyan került a holttest a kutba.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

A magyar posta Ruszinszkóban

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendeletét adott ki, amely szerint a m. kir. posta működését kiterjeszti az 1939 március 18. napján katonai közigazgatás alá vett, ugyanintén az azóta katonai közigazgatás alá került kárpátaljai területekre. Ennélfogva a m. kir. posta üzletszabályzatai, díjszabásai és a postára vonatkozó összes egyéb hatályos jogszabályok az említett területen hatályba lépnek.

Közszállítási botrány Pestszent-lőrincen. Pestszentlőrinc legutóbbi közgyűlésén Schneider József keresztény párti képviselőtestületi tag érdekes közszállítási botrányról rántotta le a leplet. Az inszések számára nemrégiben nagymennyiségű cipőt szerzett be a város. A képviselőtestület szakértői véleménye ellenére a közszállítást Reicher Ferenc zsidó városatyának adta ki, noha az ő ajánlata drágább volt, mint a keresztény iparosoké. A Reicher Ferenc által leszállított cipők ellen még az első huszonegy órában panaszok hangzottak el. Az inszések sirva panaszkodtak, hogy gyermekük lábán a cipők teljesen szétmentek, az akkori csős időben olyanokká váltak, mint c spongya. Az elhangzott panaszokról a pestszentlőrinci ipartestület jogkönyvet vett fel, a polgármester pedig azonnal megindította a vizsgálatot a botrányos közszállítás részleteinek tisztázása végett.

A forró acél öszegettét hém munkáit. Borzalmas tömegszerencsétlenség történt április 6-án Kispéten, a Hoffherr-Schranz-gyárgyárban. A gyár öntőműhelyében egy tartály, amelyben olvasztott acél volt, a daruról leszakadt és a megolvadt acél a munkásokra ömlött. Hét súlyos sebesülés történt. Megsebesültek: Rakics János 40 éves vasöntő, Szevercsák András 42 éves gyári munkás, továbbá Surányi Pál 22 éves, Szemeli Vendel, Kovács Mátyás, ifj. Pelikán Mátyás és Maschek Lajos. A munkások sérüléseit ideiglenes kötésekkel látták el, majd az öt leg súlyosabban sérült munkást az Úzsoki-utcai kórházba szállították. Állapotuk életveszélyes.

Gyermekölésért — három hónapi fogház. Király Vilma 30 éves takarító ellen az ügyészség gyermekölés büntette miatt vádat emelt, mert január 7-én úszóútján csecsemőjét vízbefojtotta. A budapesti büntető-törvényszék most vonta felelősségre a gyermekgyilkos anyát, aki elismerte, hogy a csecsemőt elkövette, de így védekezett: „Nem akartam megölni, nem tudtam magamról, nem voltam észnél.” A törvényszék büntetésnek mondta ki Király Vilma gyermekölés vétségében és ezért három hónapi fogházra ítélte. Az ügyész fellebbezett.

Filléres vonatok. Az Államvasutak igazgatósága április 16-án a következő filléres vonatokat indítja: Budapestról Kassára, Szegedre és Pécsre és Debrecenből Kassára.

Egy idegbeteg asszony rémtette. Borzalmas gyilkosság színhelye volt nagypénteken a Tolnatamásihoz tartozó Gonópusztán. Felder Ferencnek az udvarán lévő kutba dobtá öt éves Irén és három éves Erzsébet nevű gyermekét, ezután ő is beugrott a kutba, majd segítségért kiáltott. A lármára összerereglettek a szomszédok, kimentették az asszonyt, aki csak egész könnyű sérüléseket szenvedett, de mire a gyermekeket is kihúzták, mind a ketten halottak voltak. Felderné nyilván idegrohamában követte el tetteit.

Rendezzék végre a cigánykérdést!

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) több felvidéki mezőgazdasági bizottság panaszra kapcsán felterjesztésben kérte a kormányzatot a cigánykérdés mielőbbi törvényhozási úton való rendezésére. A Kamara négy okból tartja igen fontosnak a kérdés rendezését. Elsősorban is egészségügyi szempontból, amennyiben a tisztátalan és kóbor cigányság a különböző, betegségeknek egyik főtérjesztője. Az elhullott sertések és baromfiak összeszedésével, a döglött állatok kiásásával azonban a különböző fertőző állatbetegségek terjesztésében is orszánszerte van. Nem lehet tovább figyelmen kívül hagyni kupectevékenységüket, aminek annyi jóhiszemű szegény ember esik áldozatul s ezenkívül, hogy az embertelen kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságok sorozata fűződik különösen a kóbor cigányokhoz és végül általában nagy mértékben gyengítik a falvakban a vagyonbiztonságot is, minthogy vérükben lévő munkakerülésükkel elég gyakran lopás útján szerzik be az élelmiszer-szükségletüket.

Aki a földrengés alatt is horkol. Egy lovaspartis (Indiana állam, Északamerika) lakos mélyen aludt, midőn háza összeomlott. A mentők lázasan keresték a holttestet a romok között. Végre hatalmas horkolás vezette őket nyomra: a beomlott gerendák és téglák alatt ott feküdt Rea, aki csodák-csodájára teljes épségben maradt és még mindig jóízűen aludt. Midőn kibuzták, meglepetve közölte megmentőivel, hogy földrengéssel álmódott és ugylátszik álma valóra vált.

Jó hangszereken játszani a legmagyoból élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírl hangszertelepén vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

458 vádlott egy gyilkossági perben

Délafrikának egy Verulam nevű falujában különös bírósági tárgyalás zajlott le nemrégiben. A szabad ég alatt, egy hatalmas fa törzse mellé helyezték asztalnál foglalt helyet a bíróság, előtte pedig a földön 458 vádlott: valamennyi bennszülött asszony, nem egy közülük gyermekkel a karján. Az asszonyok büne gyilkosság volt, megölték egy férfit, aki elég vakmerő volt ahhoz, hogy valami pénzoldalban vitába szállt a bennszülöttek rajongva szeretett papjával. A szerencsétlen fickót az asszonyok egy fához kötötték és botokkal, rudakkal, patkókkal és kövekkel a sző szoros értelmében szétmáslasztották. A vér-, csont- és húshalmazt később egy tonna kő alatt találták meg a hatóságok. Az asszonyok közül tizenegyet — a fokolomposokat — hat hónapi fogságra, négyháztízegyet pedig három hónapra ítéltek el, de az utóbbiak büntetésének végrehajtását felfüggesztették mindaddig, amíg a következő három év alatt magaviseletük ellen nem mérül fel panasz.

Minden előfizetőjéül
egy új előfizetőt
kér a VASÁRNAP

Rövid történet

FELVIDÉKI HUSVÉT

Írta: Kánya Terézia

Ünnepi díszben ragyogott a falu. Zöld volt már mindenütt a határ, orgonavirág illatával tele a levegő. Ezer apró kis virág dugta ki kíváncsi fejét a földből, millió és millió bogárka indult neki az életnek. Tavasz volt újra, ragyogó, fiatal tavasz s a természet kiöltözve várta husvét szent ünnepét.

A falu is felkészült az ünnepre. Kamarába rakva áso, gerebelye, kapa s ezekkel együtt sok keserű panasz: a mindennapi kenyér gondjai. Kismultak a ráncok, megenyhültek az elgyötört vonások, a falusi ember oly ritkán ér rá mosolyogni: de ma örömmel volt, a feltámadás ünnepe!

Asszonyok, leányok sokráncu ruhája suhog az utcán, sárga, piros gyöngykeláris a nyakukban, fehér harisnya, fekete topánka a lábukon. A ház előtt, a frissen meszelt tornác, tarka terítés asztalnál szép, sima fekete ruhába öltözött emberek üldögélnek csendben. Keveset beszélnek, az arcuk mégis más, mint egyébkor: ünnepelnek.

Az utca egyik sarkán vidám leánycsapat viháncol. Sugdosnak, kacarásznak s izgalomtól pirosra gyultan találgatják, milyen lesz a másnapi locsolkodás. Kit hány veder vízzel áztatnak meg a legények. Fedrő Marda váltig bizonygatja:

— Engem ugyan nem visznek a kúthoz, úgy elbukok a palláson, mint tavaly, hogy még Mizsu se talált rám, pedig ő már csak a testvérem...

— Hiszen éppen azért nem talált rád, — bóki meg Ilucz Borka, — ha már lenne szeretőd, az majd rádtalálna!

A nagy kacarászásban észre se vettek, hogy Poprenyák Maricska csendesen megfordult és otthagya őket. Elszomorodott arccal ballagott hazafele.

— Milyen jó nekik, hogy várják a hónapot és örülnek a locsolkodásnak. O nem vár senkit, nem örül semminek, az az egy, akit várna, ugye jön el hozzá többé soha ebben az életben.

Tavaly ilyenkor milyen más volt még a világ. Akkor még ő is együtt hancurozott a többivel s husvét hét-főre virradóan alig tudta behunyni szemét az izgalmas várakozásban: Fedorka Mizsu lesz-e az első, aki meglocsolja? S alig lépett ki az ajtón, máris egy veder vízzel köszöntötték rá a jöreggelt! Uram, Teremtőm, hát persze, hogy a Mizsu volt, aki hajnal óta leselkedett a ház körül, nehogy lemarasztalja valaki az elsősgében.

Aztán jött a május elseje, amikor boldog sikoltással rohant be a tornácra!

— Édesanyám, májusfa van a házunkra tűzve!

Mert a májuszfat, egy frissen tört zoldlevelés ágat, csak a szívbéli válsztotttja tűzhet ki ezen a napon a leány házára. Bizony, nagy szomorúság s szűgyen, ha elmarad olyan házánál, ahol eladósorban levő leány van.

Maricska szemét elfutotta a könny. Bizony, neki már nincsen szívbéli mátkája, nem lesz hát májuszfa sem az idén.

Pedig úgy gondolta, hogy erre a májusra már mennyekesen lesz betökve a feje s piros selyemkendőben megy el vasárnap az édes jó urával istentiszteletre...

Akkor jött a verekedés. Muzsika

volt a faluban s ő egész délután táncolt. Majdnem mindig Mizsuval, meg egy-egy fordulót Pavlyik Gyurival. Később a legények inni kezdtek s Gyuri mind sürűbben taposott körülötte. Estefelé, mikor az utolsó tánc kezdődött, Mizsu és Gyuri egyszerre kiáltották a nevét;

— Poprenyák Maricska!
Mizsu félrelökte Gyurit, azután verekedni kezdtek. Egyszerre csak kék villant meg a Mizsu felemelt kezében. Maricska rémült sikoltással ugrott közéjük s elhárította a döfést. Oh, nem Pavlyik Gyuri életét féltette ő. Miskáért reszketett, nehogy csendörkésre kerüljön.

De Miska ezt nem érte meg. Csak nézte egy darabig a reszkető leányt, azután sötét arccal visszavette bicikliját a csizmaszárbá és szó nélkül hazament. Egy szót se kérdezett tőle, de messzire elkerülte azóta a házuk táját. Még akkor sem bucsuzott el, amikor ősszel elvitték katonának. Kivetette őt a szívből, pedig hát azóta már hírül vihettek neki a legények, hogy Maricska kikoszarolta Pavlyik Gyurit és még a vasárnapi muzsikára se jár el. Csak távolról, a házuk tornácáról figyeli a táncot...

Most jött haza először „azóta” Fedorkó Miska. Szabadságot kapott az ünnepekre, tegnap este érkezett. Mondják a faluban, hogy egészen megemberesedett, esztendőre tán már csillagot is kap a gallérijára... De öhozzájuk nem jött el, pedig Maricska egész nap várta. Hideglelősen, összehúzódva ült a tornácón és várta. Nem, nem jön már az soha többé...

Másnap kora reggel vidám madár-füttyre ébredt. Eppen az ablaka alatt futyult egy jökedvű rigó. Maricska hallgatta s majd a szíve szakadt meg belé. Negyedóra is elmúlt s a rigó csak nem skart elmenni.

— Megnézem már azt a kis ma-

darat, — gondolta Maricska s ruháját magára kapva, kilépett az ajtón.

A rigófütttyű abban a pillanatban elhallgatott s egy nagy veder víz loccsant a Maricska fejére. Ugy megjijedt, hogy kiáltani is elfelejtett. Csak dörzsölgette, mereztegette a szemét, míg végre hang jött ki a torokán:

— Teremtőm, hát eljöttél, Mizsu? Mert bizony Fedorkó Miska volt az a betyár rigó, amelyik az ablaka alatt füttyrészett.

Maricska csurmovizesen szaladt vissza a házába.

— Édesanyám, édesanyám, lesz már nekem is májusfám az idén.

IGAZGYÖNGYÖK

Akkor viszed legtöbbré, ha a madag ura tudsz lenni.

„Nehéz az élet!” De sokaknak azért nehéz, mert saját életkocsijukat visszafelé húzzák. Akikét pedig más húzza előre és mégis nehéz — a végzet rendeléséből nehéz.

Egy kis mosoly

— Bocsanát, kisasszony, ne haragudjon, hogy megszólitom, de úgy látom, hogy itt idegen.
— Önnek igen.

A fotografushoz így szól a megrendelő:

— Kérem, ez a fénykép egyáltalában nem tetszik nekem.
— Miért?
— Olyan vagyok rajta, mint egy majom.
— Ja, kérem, erre már akkor gondolhatott volna uraságod, mielőtt idejött.

A cigány így szól a földbirtokoshoz:

— Bocsanát, tekintetes uram, hogy a házába menekültem, de egy ló állandóan a nyomomban jár.
— Aztán ugy félsz a lótól, more?
— A lóval nem volna baj, könyörögöm, de egy zsandár ül rajta.

Találja ki!

- T — E — Á — = Bánsági város, a Béga partján.
- A — D = Az 1849-iki vértanúk kivégzésének helye.
- VA = Marosmenti város és vár.
- D = S = Város a Nagy- és Kisszamos egységénél.
- V — G — S = A 49-iki fegyverletétel helye.
- G — LA — H — VÁR = Az erdélyi fejedelmek hajdani székhelye.
- RD — = Erdély legrégibb magyar városa.
- S — — = Nagyközség a Vaskapu mellett.
- B — Z = ÁS = Krassó-szörénymegyeyi fürdő.
- K — — — VÁR = A „kincses” város.
- BR — S — = A legkeletibb fekvésű erdélyi város.
- V — A — NA = Sóbánya; 1849-iki csata színhelye.
- N = G — V — — D = Biharmegye székhelye.

Ha a kettős vonalra jutó betűket felülről-lefelé egybeolvassuk, a leghőbb magyar kivánságot kifejező mondatot kapjuk eredményül.

A levelezőlapra írt megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Bathory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkésve érkező megfejtéseket nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.
Kiosztjuk olyan olvasóink között, előfizetőnk címére.

akik helyes megfejtéseket küldenek, előfizetőibőlunk tagjai és előfizetési dijhátralékuk nincs.

A Találja ki! eredményét a 19-ik számban közöljük. A 13-ik számban közölt Találja ki! megfejtése:

Közös lengyel-magyar halál.
Beérkezett harminchét helyes megfejtés. Jutalomkönyvet küldtünk: Soós István (Orosháza), Katona Gábor (Rimaszombat) előfizetőnk címére.

„kell” nem olyan nagy ur. Ezzel lehet még beszélni; ennek lehet még ellenvetéseket tenni: hátha nem kell? hátha nem nagyon kell? hátha csak kellene? hátha csak úgy kell, ha lehet?... De a rettenetes „muszáj” előtt elenyészik minden emberi kifogás: ez clótt nincs alku, nincs lehetetlenség; ezzel nem lehet feleselni, nem lehet elodázni, ez nem kapacitálható, ezt nem szabad megvárakoztatni: ami „muszáj” — az „muszáj”.
Hiába a magyar nyelv tisztogatóinak minden erőlködése, ez a német eredetű szó kineveti őket: „a muszáj soha sem fullad a Dunába”, azt mondja egy nagyon régi példabeszéd. A muszáj halhatatlan!
(Jókai Mór gondolataiból.)

A mi költőink

Anyám segíts!

Mért hagyatok elbukni, mért hagyatok?
Láttatok, hogy siromat ásom.
Fogtatok volna a kezemet meg,
S nem kísérme most senkit se atkóm.
Anyám, a mélységből kiáltok Feléd,
Reszketve omlok lábaid elé,
Tekints, egy bűnös megvetett lélek,
A fiadnak nevezett boldogtalan felé.
Sirmi... sirmi tudok már csak keserűven.
Lelkem ég, mint egy túlfutott kassza;
Innen a távolból a mocsárból kiáltom:
Mindenki elhagyott... Segíts hát
Te anyám!
NAGY LÁSZLÓ (Mány)

Érzed-e, testvér...?

Érzed-e, testvér,
Kérgecsúrt paraszt.
Hogy a mi vérünk is
Kívánja a tavaszt?
Napmeleg csókjától
Alvó szívünk ébred.
Rügyező reményünk
Aztán — szerteszéled...!

Csöndes nótázásunk,
Sóhajunk ködmöne:
Hiába éhezünk
Sovány, kis öröme...
Órök igazulás:
Sorsunk verejtékes,
Nehéz munkánk bére,
Hej, de neveléses...
MISÁK FERENC (Alberti-Irea)

Kerek az ég

Kerek az ég, akárhonnán nézem,
Kerten tul is kerek az a két szem.
Kerek tónál sujjol a gazdája;
Arca róza, imádság a szája.
Kerek tónak partig hull a habja,
Haragszik rám a kis lányomk apja.
Azt hiszi, hogy csábítom a lányát,
Lelke kincset, aranyos bálványát.
Azt üzente, kiutasít nyomba',
Ha belépek abba a templomba.
De bizony én — bár a hitem másik —
Ott lesem a szemé pillantásit.

S bár a papjuk én értem nem ádos,
Áldás lesz az, mit az Isten ránk hoz:
Munkabírást, hosszú, boldog életet,
Hogy a bánat még hozsank se férhet.

S mig órának kerek lesz a lapja,
Más hitben is megbocsúl az apja.
És úgy tartja: egy az Isten köztünk,
Kik szeretet mecsebe öltöztünk.
TÓTH ISTVÁN (Léva)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

P. J. E versek irójától bizonyos készpénget nem lehet megtagadni, de még kiforratlan, fogyatékos próbálkozás valamennyi. Tanácsunk: sok verset olvasson és sokat írjon, amíg végre siker koronázza hatja a törekvést. — Ifj. J. L. Tiszadars. Öszinte sajnálkozásunkal elkészve érkezett. A nagyobb terjedelmű ünnepi számmal a szokottan előbb kellett elkészülnünk. — S. M. Versét közölni fogjuk. — T. L. Kezel. Ilyen hosszú verset nincs módunkban közzétenni. Versüknek a rádióhoz való továbbítására nem vállalkozhatunk. — M. F., Csorna. Verséből közlünk. — N. L., Révfölöp. Versét közre fogjuk tenni. Levélét illetékes helyre juttattuk. — Fényesóva. Verséből közlünk. — Cz. É. L. Halásznak köszönjük jóleső elismerő sorait. Szívesen vennék, ha még néhány versét beküldené, hogy ítéletet formálhassunk képességéről. — Gy. F., Budapest. Közlünk belőlük. — S. I., Kiskálló. Valamelyik versére sor kerül. — P. J., Kékesd. Egy versből nem tudunk megnyugtató ítéletet mondani; tessék még egy párat beküldeni.

GABONATÖZSDE

Készárpiac. Buzza tisztav. 77 kg-os 20.80—21.78 kg-os 21—21.20, 79 kg-os 21.20—21.40, 80 kg-os 21.30—21.50, felsőtisztai és dunatisztaközli 77 kg-os 20.75—20.95, 78 kg-os 20.95—21.15, 79 kg-os 21.15—21.35, 80 kg-os 21.25—21.45, felsőmennyel 77 kg-os 20.80—21.78 kg-os 21—21.20, 79 kg-os 21.20—21.40, 80 kg-os 21.30—21.50, többi dunántúli 77 kg-os 20.75—20.95, 78 kg-os 20.95—21.15, 79 kg-os 21.15—21.35, 80 kg-os 21.20—21.45, rozspesztiv. 15—15.15, más szárn. 15.10—15.30, sörpára kiváló 19.75—20.50, elsőrendű 19—19.50, takarmányárpa elsőrendű 18—18.25, középmin. 17.80—18, zab elsőrendű 22.75—22.90, középmin. 22.60—22.75, tengeri tisztántúli áll. 17.20—17.40, finom buzakopra 14—14.20, 8-as buzasz 16.40—16.70 pengő kg-ként.

Határídósiac. Rozs májusra 15.85—15.87, júniusra 15.65—15.67, tengeri májusra 17.64—17.67, júliusra 18.04—18.06 pengő 100 kg-ként.

Magpiac. Árak vidéki vasutállomáson. 100 kg-ként, minőség szerint: lucerna nyers 175—210, olíomárlott 265—280, ló-hésemag nyers 80—100, olíomárlott 128—138, szósósbükköny 36—40, tavaszi búkköny 17.50—19, fehér köles 18—22, vörösböles 18—19.50, repce (olajgyári partias) 26—26.50, tökmag nagyszemű 27—28, kizsennyi 23—24, Viktória-borsó 18—19, expresszborsó 18.75—20.25, dumal székáryab 29.50—30.50, lencse nagyszemű 56—63, közpyszemű 22—27, kizsennyi 20—22, uradalmi kék mák 120—125 P.

Abraktakarmány. Árak métermázsánként, kistenyéken Budapestben: árpakopra 14.80, borsóhéj 20, buzakopra 13.75—14, buzatakarmányliszt 16.50—16.75, kókuszporogácsa 14.75, lenmagogácsa 17, napraforgóporogácsa 15.25, szárított répaszelvény 11.50, repceporogácsa 11.20, rozskopra 13, melasz 10.50, halliszt 45 P.

Tenyészmarhák és járműoszkörök. A belföldi járműoszkör (tarka) és beállítási való tinó 52—56, a belföldi járműoszkör

A hőmezővásárhelyi m. kir. mezőgazdasági szakiskola

folyó évi szeptember-hő eisején kezdődő két éves tanfolyamára pályázatot hirdet. Az iskola célja gazdák és bérleők felnevelése, valamint uradalmak részére állásfelügyelet képzése. Ezenkívül az iskola sikeres elvégzése kis-teljesítményű üzemek vezetésére is képesíti. Egy évre fizetendő dijak összege 260 pengő, melyet a halgatón az iskola tanulóothonában teljes ellátást is káp. Az összeg több részletben is fizethető. Sokgyermekes családok számára az iskola ingyenesen szállók gyermekei részére feladás és tpen gyermekmennyiség helyek is vannak. Felvehető 17. életévüket betöltött, legalább négy elemi osztályt végzett ifjak. Személyes, vagy írásbeli megkeresésre bárkinek szívesen nyújt felvilágosítást az iskola igazgatósága.

(fehér) és beállítási való tinó 54—58, 1 1/2 éves üsző 50—52, 1 1/2 éves tinó 50—54, fiatal, friss fejstebén 70—80 fillér kg-ként, elősúlyban.

Vágómarha. Árjegyzés elősúlyban: bika, tarka Ia 49—51, kivételes 54, IIa 42—48, IIIa 34—40, ökör, magyar Ia 56, IIa 46—52, IIIa 33—45, tarka Ia 52—64, IIIa 43—51, tehén, tarka Ia 59—66, IIa 43—58, IIIa 33—42, növendék 40—62, kicsontozni való 18—32 fillér kg-ként.

Borjú. Árjegyzés elősúlyban. Ia 75—80, IIa 67—74, IIIa 56—65 fillér kg-ként.

Juh. Külföldnek megfelelő Ia fiatal ürü, darabonként 50 kg súlyban 44—48. Ia fiatal bárány páronként legalább 80 kg súlyban 48—50 fillér kg-ként, etetés-állítás után mázsálva, 3 kg jutelevonással.

Ló. Igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 460—800, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 270—450, számar 50—100, alárendelt 16 30—250, vágó 16 40—160 P darabonként.

Sertés. Uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 100, 340 kg-on alul 94—96, szedetsertés Ia 93—96, IIa 86—92, silánymin. 70—84, öregsertés IIa 70—78, angol tökesertés 92—96 fillér kg-ként.

Vad és vadhus. Szarvasomb 220—240, lapocka 100—120, többi része 30—50, őzgerinc 400—500, comb 240—280, többi része 30—100, vaddisznógerinc 160—240, comb 160—240, többi része 160—240 fillér kg-ként.

Halpiac. Hareca, nagyság szerint 240—400, eszka 160—300, ponty 120—200, káráz 120—140, compó 120—140 fillér kg-ként.

Toll. A belföldi irányúkat változtatlanul a következőkkel: Iaa Rúp. 7—7.20, IIa Rúp. 5—5.20, IIIa Rúp. 3.80—4, IIIa Rúp. 2.50—2.60, hízott toll 3.85—4, Ia foszított toll 5.20—5.30, IIa foszított toll 2.90—3, Ia pelyh 11.40—11.50, IIa pelyh 8.50—8.60, fehér kacska 3.85—3.90, szürke kacska 2.10—2.20 pengő, tarka csirke 27—35 fillér kg-ként.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 132—148, szottlona 150—200, füstölt 180—240, hajt 148—160, tepertő 150—220, sertészsír, helybeli 144—168 fillér kg-ként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefejezett tej 10, aludt tej 80—100, tejszín 120—220, tejföl 110—120 fillér literenként, Centrífugát vaj 320—350, főzővaj 280—320, tehénúrtó, sovány 70—80, juhúrtó 180—240, kevert úrtó 140—180, juh-sajt 200—240, trappista 200—260 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Élőbaromfi: Tyúk 250—400, csirke 150—220, rántani való 180—250, sütni való 240—320 fillér darabonként. Leölt baromfi: Tyúk 160—220, csirke 320—400, rántani való 240—380, sütni való 200—300, pulyka, hízott 170—220, lud, hízott 160—220, pulyka, hízott 140—240, libamáj, nagy 600—900, kicsi 390—900 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 7—9, főzőtojás 6—7, apró 6—7 fillér darabonként.

Zöldszék. Sárgrúza 12—24, potrezselyem 16—24, kevert zöldszék 16—24, zeller 36—60, kalarábé 12—20, vöröshajgya, makó 20—26, közönséges 14—20, cékla 16—28, fejeskáposzta 28—40, savanyított káposzta 18—20, kelkáposzta 20—36, vöröskáposzta 30—56, fejesalúta 8—30 (dóba), torna 60—120, burgonya, főtt 18—26, Gálbába 12—15, ősz rizsa 12, nyári rizsa 14—16, Ella 8—12, kiffi 24—30, tömött csiperkegomba 160—280, szárított 100—1000, sóska 40—140, paraj, tisztított 28—30, feketeerek 16—28 fillér kg-ként, Hónaposretek 10—40 fillér esomónként.

Gyümölcs. Alma (nemes) 88—180, szilva 120—160, gyümölcsíz 120—300, dió, keményhéjú 120—168, dióhéj 400—500, magyóré 280—280, magyóréhéj 440—500, héjazott mandula 440—640 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb: Paprika, édes nemes 420—560, felédes 360—480, róza 320—350, mák, kék 160—180, pergetett mész 180—200, köménymag 200—320, szinzippan 96—120, közönséges 56—96 fillér kg-ként.

Bor. A borsóponca tartottak az árak, mert a készletek nagyon csökkennek. Kom-merszboroknál minőség szerint 3—3.2 fillér Malland-fokoknál áron vásárolják. Jobb uradalmi borokat ennél nagyobb áron veszik.

Szesz. A szeszgyedáruságnál az összes szeszéleségben e héten is élénk forgalom volt, változatlan árakon.

Gyümölcsalínka. A gyümölcsalínkapiac e héten is nagy volt az üzlet-

lenség és rendkívül csekély forgalom mellett az árak alig változtak. A törkölyalínka 3.70, seprőalínka 3.80, szilvárium 7, barackalínka 10—11, borsóalínka magafőző 5.70, alacsonyfőző 5.40—5.50, avtrálási előkora 3.70 pengőig terjedő áron kelt el, 10.000 literforgalmi (III. táblázat szerint, +3% forgalmi adó).

Időpenz vételi és eladási ára. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk időpenzt. A második azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetnie, ha időpenzt vásárolunk. Száz pengőnél többre kerül 100 darab: Angol font 1600—1620, dollár 341—345, kanadai dollár 332—337, holland forint 181.20—183.20 pengő. Száz pengőnél kevesebbre kerül 100 darab: Csehi korona 7.50—11.80, lengyel zloty 60—61.40, szerb dinár 6—7.50, francia frank 9—9.20, román leu 2.60—3.45, bolgár leva 3—3.00, olasz lira 16.90—17.90, svájci frank 76.50—77.40 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított felár járul.

VASÁRNAP, IV. 16.

8: Szózat. Utána: Hanglemek. 8.45: Hírek. 9: Unitárius istentisztelet. 10: Róm. kath. istentisztelet. Szentesziedet mond Tóth Tihamér dr. 11: A magyar-lengyel frontharcosok ünnepején találkozója. Közvetítés az uszoki szorosból. 12: Hanglemek. 12.20: Pontos idő, időjárás, vizáltság. 12.30: Operaházi zenekar. 13.15: „Világhírű orgona”. 14: Hanglemek. 15: Előadás. 15.45: Budai Szent Cecília Kórus. 16.30: „Kárpátaljai városok”. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.10: Sallak Pál énekel. 17.40: A Ferenyváros—Kispest bajnoki labdarugómeccsének közvetítése. 18.35: Cigányzene. 19.30: Mária Sándor elbeszélése. 20.05: Tánclémez. 20.30: Lányz Margit előadójegy. 21.10: Markó Irén Liszt-műveket zongorázik. 21.10: Hírek. 22: Szalonzene. 23.30: Tánclémez.

HÉTFŐ, IV. 17.

12.10: Nagyné Várju Irma zongorázik. Németh Anna énekel. 13.30: Katonazene. 16.15: Diákéjóra. 17.10: Humoros hanglemek. 17.30: „A híres Mezőkövesdi”. 18: Lilla d'Albore hegedül. 18.40: „A rossz előadó”. 19.20: Cigányzene. 19.45: „Szép magyarság”. 19.50: Seta a Studióban. (III. rész). 20.30: Operaházi zenekar. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Szalonzene. 23: Cigányzene.

KEDD, IV. 18.

12.10: Hanglemek. 13.30: Cigányzene. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 17.10: „A nők életé Ball szigetén”. 17.40: Szalonzene. 18: „Szép magyarság”. 18.45: „Közvetítés a Cserekszalánok Első Világháborúja”. 19: Cigányzene. 19.55: „Repülőgépen szállított csapatok a légvédelem”. 20.10: „A kassai dóm legendái”. Hangközvetítés. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Irene Dubská hegedül. 23: Hangverseny Zenekar.

SZERDA, IV. 19.

12.10: Kermács Pál hegedül. 13: Szimfonikus Zenekar. 16.15: Diákéjóra. 17.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.40: „Szép magyarság”. 18.10: „A passzivi világhírű orgona”. Közvetítés Passzubiól. 18.30: Cigányzene. 19: „A levele-intézmény az új hűvelméli törvényben”. 19.30: Operaházi előadás közvetítése. I. Romeo és Julia. Táncköltemény egy felvonásban. 2. Gianni Schicchi. Vigjáték egy felvonásban. 3. Polovcei táncok. 20.15: Külföldi negyedóra. 21.35: Hírek. 22.20: Időjárás. Majd: Hanglemek. 23.30: Jazz-hármas.

CSÜTÖRTÖK, IV. 20.

12.10: Hanglemek. 13.30: Cigányzene. 16.15: Háztartási előadás. 17.10: Skotti Ötöd glóriozik. 17.30: Háztartási előadás. 18: Szalonzene. 18.30: Anna királyi hercegszonszóna rádiószozata a magyar cserkészszázadokhoz. 19.10: Előadás. 19.25: Nagy Margit, operaházi tag énekel. 19.55: „A csodavásár”. 20.10: „A lélek muzsikája”. Hangjáték. Irta Vajda Ferenc. 20.50: Tánclémez. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Cigányzene. 23: Hangverseny Zenekar.

Mezőgazdasági rádió-előadások BUDAPEST I. Április 16, vasárnap d. u. 3 óra: SZIRMAI JÁNOS DR. növényegészségügyi szakosztályvezető: „Védekezés az aranka ellen”. VUCHEITICH GYÖRGY gazdasági felügyelő: „A népies szarvasmarhatenyésztés termelési költségeinek csökkentése”. Április 20, csütörtök d. u. 7.10 óra: VALLÓ ÁRPÁD mezészeti felügyelő: „Méhészeti időszervi tanácsadó”. BUDAPEST II. Április 18, kedd d. u. 7 óra: Mezőgazdasági félóra. Április 22, szombat d. u. 7.20 óra: Mezőgazdasági félóra.

PÉNTEK, IV. 21. 12.10: Balatajka-zenekar. 13.50: Szalonzene. 16.15: Diákéjóra. 17.10: Finn énekekár műsor. 18: „Helsinki, a legnagyobb európai főváros”. 18.35: Cigányzene. 19: „Szép magyarság”. 20: Operaházi előadás közvetítése a Városi Színházról. Pertille Aureliano vendégfellépése: „Az álarcsóbal”. Zenéjét szerzte Verdi. 21: Rádió a rádióról. 22: Hírek, időjárás. 23.35: Jazz.

SZOMBAT, IV. 22.

12.10: Szalonzene. 13.30: Hanglemek. 16.15: Szentiványi Jenő elbeszélése. 17.10: Éneklő ifjúság. 17.40: Postászenekar. 18.20: A rádió postája. 18.50: Cigányzene. 19.35: „Szép magyarság”. 20: „A régi ház”. Hangjáték. 21.40: Hírek, időjárás. 22: „Nagykovácsy Ilona énekel”. 23: Tánclémez.

BUDAPEST II.

Vasárnap, IV. 16. 11.15: Görögatollus istentisztelet. 15.05: Hanglemek. 16.50: Vatikáni hangverseny közvetítése. 18.50: Előadás. 19.15: Rendőrzenekar. 20: Hírek. 20.30: Tánclémez. — Hétfő, IV. 17. 18.10: Német nyelvlecke. 18.30: Cigányzene. 19.15: Felolvasás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.30: Időjárás. — Kedd, IV. 18. 19: Francia nyelvlecke. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.30: Időjárás. — Szerda, IV. 19. 18.30: Olasz nyelvlecke. 19: Cigányzene. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Beszárta-zenekar. 21.30: Időjárás. — Csütörtök, IV. 20. 18.20: Angol nyelvlecke. 18.50: Előadás. 19.20: Hanglemek. 20: Hírek. 20.20: Tánclémez. — Péntek, IV. 21. 17.30: Előadás. 18.30: Gyorsírás. 19: Katonazene. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.20: Cigányzene. 22.05: Időjárás. — Szombat, IV. 22. 18.20: Postászenekar. 18.50: Előadás New-Yorkról. 19.20: Előadás. 19.50: Hanglemek. 20: Hírek. 20.30: Cigányzene. 21.30: Időjárás.

Arany- és ezüstpénzek 1939 április 11. Ezüstpénzek: 1 db-egykoronas 36 fillér; 2 db-egykoronas 72 fillér; 3 db-egykoronas 108 fillér; régi egykoronas 35 fillér. 14 karátos tónórarany grammonként 3 pengő 20 fillér. Színarany kilogramja 6800 pengő. Színezüst kilogramja 95 pengő.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

MINDEN ÚJ ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti